

KELETI ÚJSÁG

Előfizetési árak belföldön: Egész évre 800, fél évre 400, negyed évre 200, egy hónapra 70 lej. Magyarországon: Egy évre 60, fél évre 25, negyed évre 12.50, egy hónapra 6.50 pengő. — Egyre számok az Ibusz eláruló kioszkjaiban

ORSZÁGOS MAGYARPARTI LAP
XVII. ÉVFOLYAM — 10. SZÁM.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Cluj—Kolozs-vár, Strada Baron L. Pop (volt Brassai ucca) 5. szám. Telefon: 508. — Levélcím: Cluj, postafiók 101. szám. Kéziratokat senkinek sem küld vissza a szerkesztőség.

A tisztító erő

A duxi bányába befalaztak százhusz emberi életet és a bayonnei bankbotrányának szél-hamosságaival világhírűvé vált hőse agyonlőtte magát. Az elmúlt hétnek ez a két újságszenzációja az ugynevezett nyugati demokraciának volt két eseménye. Az előbbinek meg-rázó hatása az egyszerű újságolvasónak a lelkét nem tudta egész mélyen áthatni, mert jöttek a másik szenzációnak, a szélhámós üldözésének izgalmasan érdekfeszítő hírei és egészen más hatásokat váltottak ki a távoli érdektelen lélekből.

A duxi bánya szomorú szenzációja azé a Csehszlovákiáé volt, amely a maga köztársasági államformájával és a francia államélet külsőségeinek az utánzásával a nyugati demokrácia sorába igyekszik állítani önmagát s külpolitikai irányzatának, amelynek útjait tényleg Párisban jelölték s jelölik ki a számára, a demokrácia jelszavait adja. Ahhoz, hogy omlik és robban egy bánya, kevés köze van a politikának, talán semmi. A műszaki tudás legmagasabb fejlettsége mellett is bekövetkezik katasztrófa, mert a szegény bányász népelete, munkája mögött a föld mélyének sötét üregeiben ott ólálkodik vigyorgó csontvázfejevel a halál. Az államformának, a népközi rendszereknek semmi köze nincs ahhoz, hogy a duxi százhusz ember életének útjába állott a bányászok végzete. De a befalazás elhatározása már államhatalmi tény volt. El kell hinni, hogy azokat a megállapításokat, melyek a további mentési kísérleteket feleslegeseknek, hasztalanoknak jelentették ki, tényleg a tudomány, az emberi tudás minden eszközének az igénybevétele hozták meg. Bizonyos, hogy nehéz szívvel mondták le az égő tárnakban rekedt embertársak életéről. De lemondottak. És ez a lemondás nyugtalaníthatja az embert: hátha a véges emberi tudás tévedhetett, mint ahogyan a tudomány fejlődése már annyi meggyőződésre, annyi alapigazságnak a hitére rábizonyította a tévedést? Hátha lett volna csak egyetlen egynek a befalazottak közül olyan útja az életbenmaradáshoz, amit a gyarló emberi ész még nem érthet és nem tudhat. Hiszen tértek még vissza, csodálatos megmeneküléssel halottnak hitt emberek. Lehet, sőt több mint valószínű, hogy ilyen és ehhez hasonló csodára nem lehetett számítani. De az égő bányában maradt egyszerű munkások testvérei a föld felszínén robotoló és uralkodó halandóknak.

Nem akarjuk a Csehszlovák állam demokráciáját összehasonlítani a franciákéval. A Stavisky-szélhámosság botrányos eseménye sem hasonlatos az emberi munka duxi áldozatának szomorú katasztrófájával. De ha a bányasirba való befalazást történetesen egy diktatórikus kormány valamilyen fóruma határozta volna el s ha a megvesztegetések botrányának színhelye nem a francia főváros volna, akkor a világ közvéleménye előtt most zugna a politikai felelősség kérdésének a vitája. Ha Róma vagy Berlin, vagy talán csak London volna a nagy vesztegetési botrány színhelye, akkor a világsajtó jó része a demokrácia hiányát állapítaná meg az igazi oknak, amit a háttérből ráncigálnának elő. Pedig a valóság ott van, hogy a demokráciát is csak a tiszta erkölcs közelettel átható ereje tudja megmenteni a korrupciótól, amit ha nem tudnak feltartóztatni, beszennyezni, lerombolni, megfertőzni az egész állami berendezkedést. A köztársasági főváros, amely a háború utáni életmód között a világ vezető hatalmává lett, nem tudott olyan közéleti tisztaságot biztosítani, mint amilyen van a brit királyság fővárosában, mint ahogyan a polgári szabadság is tisztultabbán él Angliában, mint Franciaországban.

Nyolcszáz millióval károsította meg a monopolt egy csempész-banda

A csempészek vezére felakasztotta magát a börtönben

(Iasi, január 13.) A iasi monopól igazgatóságához feljelentés érkezett az Otopa szállítási vállalat ellen, hogy csempészett cigarettapapírt rejtget. A monopól közgei a rendőrséggel együtt megállapították, hogy a feljelentés megfelel a tényeknek, azonban kiderült az is, hogy a cég a raktárában elhelyezett csempészáruról nem tud semmit, hanem a feljelentőtársaság csempészte a cég raktárába a cigaretta-papírost.

A rendőrség leleplezte a bandát, amely lengyelországi körökkel állott összeköttetésben, onnan állandóan monopól cikket csempészett az országba és azután feljelentésekkel árasztotta el a hatóságokat, hogy a kitűzött jutalomban részesüljön. Megállapítást nyert, hogy a monopolt ez a banda több mint 800 millióval károsította meg agyafurttal. Több letartóztatás történt, a szélhámósok egyike Seurmann nevű, a börtönben felakasztotta magát, de tettét idejekorán észrevették és levágták a kötélről. A vizsgálat nagy erővel folyik.

Uj hatalmas sziguranca-szervezetet építenek fel

Állambiztonsági minisztériumot állítanak fel s katonai kiképzést vezetnek be az iskolákba

(Bukarest, január 13.) A kormánynak az a terve, amit gyorsan meg akar valósítani s amit államvédelmi törvényjavaslatnak neveznek, igen nagyszabású átalakulásokat helyez kilátásba. Amit a tervezetből eddig elárultak, igen nagy mértékben felébreszti az aggodalmakat. Félős, nehogy az orosz okrana-rendszer tulzott formája valósuljon meg, ahelyett, hogy tényleg az állam védelmét szolgálja.

A nagy államvédelmi szervezet.

Viktor Antonescu igazságügyminiszter tegnap a minisztertanács elé terjesztette az államvédelméről szóló törvényjavaslatot. A javaslat az anarchisztikus mozgalmak letörésére irányul és a hasonló csehszlovák törvény alapján készült. A javaslat magában foglalja a sziguranca reorganizálását is. Az államvédelmi pereket gyorsított eljárással fogják lefolytatni, az államvédelmi hivatalnál jól felkészült tisztviselőket fognak beosztani.

Valószínű, hogy egyidejűleg

államvédelmi minisztériumot is létesítenek, amelynek keretébe fog tartozni a rendőrség és a sziguranca.

Nem jönnek a genfi szakértők.

A Rador genfi jelentése szerint, teljesen tévesek azok a hírek, amelyek a Népszövetség pénzügyi bizottságának és Romániának együttműködésére vonatkozólag utóbbi időben napvilágot láttak. Az is teljesen koholmány, hogy a Népszövetség szakértői közelebből az országba jönnek. A Népszövetség titkársága közli, hogy

egyelőre elhalasztják a szakértők kiküldését.

Románia abban állapodott volt meg a Népszövetséggel, hogy majd megfelelő javaslatot fog előterjeszteni a szakértők kiküldetésére vonatkozólag. Ilyen javaslat román részről még nem érkezett a Népszövetséghez és így a népszövetségi tanács most kezdődő ülésén a román pénzügyi helyzet nem kerül megvitatásra.

Katonai kiképzés az iskolákban.

A Lupta foglalkozva a minisztertanácsnak a preregimentális kiképzésre vonatkozó terveivel azt írja, hogy nincs szó az iskolák militarizálásáról, hanem a hadsereg reorganizálásáról szóló törvény egyik szakaszának alkalmazásáról, amely előírja, hogy a 19—21 éves ifjak a katonai szolgálat előtt már fajra és vallásra való tekintet nélkül sportszerű kiképzésben fognak részesülni. Ez a kiképzés a testnevelési intézet tisztikarának vezetése és irányítása mellett történne és célja lenne az ifjúságot rendre és fegyelemre nevelni, távoltartva azt a szélsőséges irányzatokról.

A kormányforma s a kormányzási rendszer jelszavai nem elégségesek ahhoz, hogy a polgári életmódot, a polgárság javát szolgáló közéletet nemesítsék, hanem egészen más elemeknek az irányító hatalma szükséges ehhez.

Amilyen erővel indult meg Franciaországban a bünelsőprő áradat s igyekszik tisztító tüzzel elpusztítani a korrupciót, ez is azt bizonyítja, hogy a demokráciát is állandóan védeni kell az aljas indulatok befészkelődésétől. Mert minden hatalom beszennyeződik, omlik és bomlik a szenny fertőjében. S mindeniknek legbiztosabb alapja a tiszta erkölcs, ami ha elveszett, a hajdani nagy világhatalom Rómája is összedől. Franciaországban meg tudják tisztítani a demokráciát a jövő számára, mert lát-

szik ehhez az általánosan feltörő akarat. De ahol nincsen meg ennek az akaratnak az általános, nagy tisztító ereje, ott sötét fellegek állanak a jövő kilátásai előtt.

Használjon csakis
bizállo minőségű
ideális illatosított
Germandrée
szappant.

Uj utasítások a cenzura számára.

A belügyminisztérium körrendeletet adott ki a megyei összes prefektusokhoz, amelyben utasításokat ad a cenzurára vonatkozólag és kéri, hogy a jövőben ehhez alkalmazkodjanak.

Még nem lehet tudni, hogy ez a rendelet megkönnyíti-e a cenzurát, vagy szigorítja. Valószínűleg felállítja azokat a szempontokat, amelyeket a sajtó cenzurázásánál figyelembe kell tartani.

Uj rendszer az autonóm-intézményeknél.

Franasovici közlekedésügyi miniszter ma nyilatkozott a sajtó munkatársainak s főként az autonóm-intézetek megszüntetéséről beszélt. Ez intézetek autonómiáinak megszüntetését azzal indokolja, hogy a kormány kisebbiteni igyekszik a költségeket. Az autonómiák megszüntetése után az intézetek, üzemek vezetését bizottságok veszik át, melyek két-három tagból fognak állani. Azonban gondoskodás történik abban az irányban, hogy a hivatalos ügyek elintézése a jövőben se szenvedjen fennakadást.

A nagy állami üzemek élére tehát bizottságokat neveznek ki. Ezek szerint a rendszerváltoztatás lényege — ha jól látjuk — abban áll, hogy kicserélik az igazgatóságok tagjait s nem igazgatóságnak, hanem

bizottságnak nevezik ezeket a vezetőségeket. A jövedelmező bizottsági tagságokat a kormány bármikor bárkinek odaadhatja.

A kormány tervei az ifjúsággal.

A kormány pénteken este minisztertanácsot tartott, amelyen Tatarescu miniszterelnök üdvözölte Titulescut, aki először vett részt az új kormány tanácskozásán.

Titulescu válasza után a minisztertanács megvitatta azokat az intézkedéseket, amelyeket a rend és nyugalom biztosítására eszközölni kíván és amelyek főleg a szélsőséges mozgalmak megfékezésére és elfojtására lesznek alkalmasak.

Kimondotta a minisztertanács, hogy egyetemi hallgatók semmiféle politikai csoportnak tagjai nem lehetnek

és bármilyen manifestációt csak az illetékes tanügyi hatóságok beleegyezésével tarthatók. Megbizta a kormány a közoktatási és hadügyminisztereket törvényjavaslat elkészítésével, amely

az iskolákba bevezeti a pregimentális kiképzést,

amely a nemzeti fegyelem jegyében kívánja az ifjúságot megszervezni. Ehhez a munkához kéri fogják az egyházak és iskolák támogatását is, megfelelően módosítva az egyetemek szabályzatát.

Ez a terv úgy látszik katonai előkészítő kiképzést akar bevinni az iskolába.

Elmegyógyintézetbe utalták a gyilkos tanítót, aki megölte a dusgazdag birtokosnőt

(Saját tudósítónktól.) A temesvári ítélőtábla első tanácsa tegnap foglalkozott Kreppel Simon ócsanádi tanító fellebbezésével, akit a törvényszék gyilkosság miatt életfogytiglani fegyházra ítelt. Kreppel Simon egy év előtt Ócsanádon pontosan meg nem állapítható körülmények között egyetlen revolverlövéllyel megölte Hinkel Magda szőlőbirtokosnőt, akivel szerelmi viszonyt folytatott. Hinkel Magda vagyonának kezelésével Kreppel Simont bízta meg, hogy így a hitelezőit félrevezesse és az árverést elkerülje. Kreppel Simon beruházásokat eszközölt a szőlőben, de közben kísérletet tett, hogy a földbirtok az ő tulajdonába kerüljön.

Hinkel Magda szerelme azonban rövid életű volt és az asszony végül is megakart szabadulni a tanítótól. Ez végleg megzavarta a tanító lelkiállapotát, ami végül is a véres esethez vezetett. Hogy mi történt az elmúlt év januárjában a végzetes napon a szőlőben, azt nem sikerült pontosan megállapítani. Kreppel izgatott lelkiállapotban érkezett meg a véres esemény napján a szőlőbe, de Hinkel Magda rövidesen lecsillapította és Kreppel eltávozott. Néhány óra múlva azonban visszatért az asszonyhoz és revolverrel agyonlőtte. A véres tett után az iskolába szett és ott öngyilkosságot kísélt meg. A revolvergolyó azonban nem okozott halálos sérülést és Kreppel Simon felépült.

A törvényszéki tárgyaláson Kreppel azt hangoztatta, hogy Hinkel Magdával közösen akartak a halálba menni. Ezt azonban nem tudta bebizonyítani. A törvényszék pénzvagytól hajszolt, előre megfontolt szándékkal elkövetett emberölésben, vagyis gyilkosságban mondta ki bűnösnek Kreppel Simont és ezért életfogytiglani fegyházra ítélte.

Az ítélőtábla tegnapi tárgyalásán újabb fordulat történt az ügyben. Kreppel Simon védője, orvosi szakvéleményt terjesztett be, amelyet Wachsmann Alvin dr., Josephi Arnold dr. id. gyógyászok és Vascan Demeter dr. törvényszéki orvos írtak alá. A három orvos a fogházban megvizsgálta a különben is beteg ember benyomását keltő tanítót és zárt intézetben való megfigyelését hozták javaslatba. A tábla az orvosi szakvélemény alapján elrendelte Kreppel Simon újabb orvosi megfigyelését és ezért a tanítót a lugosi elme-gyógyintézetbe utalta. Kreppel Simon Lugoson hosszabb ideig lesz megfigyelés alatt és a tábla csak visszatérése után foglalkozik ismét az ügygel.

Igazgatóválasztás a Magyar Zenekonzervatóriumban

Pénteken este tartotta meg a Magyar Zenekonzervatórium választmányi ülését, amelynek legfontosabb tárgya az igazgatói tisztségre az 1934. iskolai évre való betöltése volt. A választmány a tanári kar egyhangú javaslatára Zsembery Elvirát választotta meg újból művészeti igazgatónak. A kiváló zeneművész és pedagógus megválasztása általános megnyugvást váltott ki a város közönségének minden rétegében.

**MARKOVICS
RODION:
SANTA
FARSANG
propaganda
kiadásban !!**

„A szibériai gar-
nizon” írójának
legújabb könyve
tízve 36, vászon
kötésben 60 ej-
ért megkapható
a Keleti Újság kiadóhivata-
lában Cluj — strada
Baron L. Pop 5.
Videkléknek is a pénz és 10
lej portó beküldése esetén
azonnal szállítjuk.

SELECT MOZGÓ

Fő zerepekben:

HELENE HAYES
s **CLARK GABLE**

Fehér apáca

mé'yen meg-
rendítő, né-
metül beszé-
lő film, tel-
jesen új ren-
dezésben.

Ki akarják telepíteni a sétatérről — Velencét

Mulatságos vita arról, hogy alácementezzék a sétatéri épületet, vagy betömjék a pavillont körülvevő árkot?

(Saját tudósítónktól.) Mint az évszakok, úgy változnak a kolozsvári városházán a különböző pártok interimárbizottságai. Jönnek, mennek, s nincs annyi állandóságuk, mint egy jó házi családnek. Az impériumváltozás óta alig vezetett választott tanács Kolozsvárt. Már állandósulni kezd a különböző interimárbizottságok uralma.

Hogyan fejlődhetik akkor ez a város, hogyan képzelhető el egységes koncepció, nagyszabású városfejlesztési program? Még néhány hónappal ezelőtt Deleu Viktor tanácskozott a műszaki osztály vezetőjével arról, hogyan lehetne felépíteni a százszor kitervelt és elgondolt új és modern városházát? Mikor a nagyszabású terv kontúrjai kibontakoztak, akkorra már megbukott Deleu és ideiglenes bizottsága.

Most egy érdekes és mulatságos esetről beszélnek a városházán. Új szita szegen lóg, — szokták mondani. Az új interimárbizottság is dolgozni akar, de egyelőre a munkája abban a kritizálkásában merül ki, amivel az előbbi interimárbizottság munkáját illetik és bizony mondjuk meg őszintén, a legtöbbször ócsárolják. Midőn Mureşan városi tanácsos a sétatéri tavat kibővítette és amint gunyosan mondogatták — „velencei tóvá” alakította át sokan akadtak, akik kárhoztatták érte. Ugyáztuk igazuk is volt, mert a város műszaki osztályának a jelentése alapján most derül ki, hogy a korcsolyatéri pavillon falai átnedvesedtek és összeomlás előtt állanak. Nyilvánvaló, hogy azok miatt a hevenyében végzett munkálatok miatt, amelyekkel a sétatéri tót a pavillon köré vezették.

Most az egész épületet alá kell cementezni,

ami a város mai leirhatatlanul szomorú pénzügyi helyzetében sok pénzbe kerül. A mostani interimárbizottságnak tehát két dolog között kellett választania. Vagy alácementeztetni a korcsolyapavillont, vagy betömési az ujonnan kiasott és átalakított „velencei tavat”. Mindkét problémát komolyan megtárgyalták az egyik interimárbizottsági ülésen, azonban végleges döntést nem mertek hozni.

— Ne tegyük magunkat nevetségessé, — mondotta az egyik böles városatyja, — ne tömésük be az ujonnan ásott tórészletet, mint egy odvas fogat, mert a polgárság azt fogja mondani, hogy az egész földmunkálatot csak azért csináljuk, hogy elrontsuk, amit az előzők csináltak.

Hát ebben igaza volt a böles városatyának. Hosszu éveken át a városházán egyebet sem csináltak, minthogy az egyik interimárbizottság megváltoztatta a másik határozatait és homlokegyenest ellenkező intézkedéseket hozott és rendeléseket gyártott. Már magának ennek a tragikomikus ténynek a felismerése dicséretére válik a mostani interimárbizottságnak, amely csak azért nem változtatta meg Mureşan ur tőmunkálatait, mert nem akart nevetségessé színen feltűnni. A zombák azonban nem törődnek a városi tanácsok határozataival és a sétatéri pavillon oldalán dusan nőnek ki a nyirok kiver a falakon és egyszer csak azon vesszük észre magunkat, hogy a korcsolyázópavillon és az egész velencei szigetek elűnnek a föld színéről. Ezzel aztán a probléma végleg meg volna oldva. Most már mi kérdezzük az interimárbizottságtól: Hát betömjék, vagy nem tömjék?

(—jós.)

Heimwehr-puccsot hiúsított meg Fey osztrák alkancellár

Letartóztatta a Heimwehr alvezéreit, akik nemzeti-szocialista összeesküvést akartak megszervezni

Dollfuss izgatott párbeszéde Stahrhemberg herceggel

(Bécs, január 13.) Fey kancellár-helyettes az osztrák védelmi osztagok főnöke, feltűnést-keltő összeesküvést leplezett le. Megállapította, hogy

a Heimwehr több vezető tagja titokban átpártolt a nemzeti szocialistákhoz és puccsot szervezett a hatalom megszerzésére.

A puccskísérlet annál veszélyesebb volt, mert Stahrhemberg követeléseit oly messzire nyúltak, hogy Dollfuss azokat nem teljesítette és így a Heimwehr és a keresztény szocialista párt között a szakításnak meg voltak a lelki előfeltételei.

A rendőrség a puccskísérlettel kapcsolatosan

feltűnést-keltő letartóztatásokat eszközölt.

Letartóztatta Frauenfeld volt városi tanácsost, a nemzeti szocialista párt vezérét, akit nemrégiben bocsátottak szabadon. Vele egyidejűleg letartóztatták Schattenfroh szövetségi tancsost, Alberti grófot, a Heimwehr egyik vezérét, Flohr, a Heimwehr másik alvezérét és als Walter miniszteri tanácsost, aki mint a hadügyminisztériumban beosztott főtisztviselő,

elárulta a hadügyminisztérium nemzeti szocialista-ellenes sakkhúzásait.

A letartóztatások előzményeihez tartozik, hogy Fey már régebben gyanakodott Alberti gróf bűnös összeköttetéseire. Frauenfeldet is csak azért bocsátották szabadon, hogy alkalmat adjanak neki Alberti gróffal való találkozására. Amikor Alberti, Frauenfeld és Schattenfroh Alberti lakásán bizalmas tanácskozásra ültek össze,

detektívek zártak körül az épületet és mind a hármat letartóztatták.

A nyomozás újabb eredményeiről nem tettek közzé jelentést, de az osztrák lapok szerint

valóságos lidércnyomás alól szabadult fel a kormány, hogy őrizetbe vette a Heimwehr szakadár alvezéreit.

Dollfuss kancellár Fey közlése után izgatottan magához kéréte Stahrhemberg és felvilágosítást kért tőle.

Stahrhemberg kijelentette, hogy sejtelve sem volt Alberti grófnak és társainak üzelmeiről és a legszigorúbb vizsgálatot fogja megindítani. Stahrhemberg hangoztatta, hogy a Heimwehr egy a harci eszközök megválogatása, mint politikai célkitűzések tekintetében támogatja a kormányt. A Heimwehr magatartását különben igazolja a most megtartott kétnapos Heimwehr-kongresszus, amelyen elhatározták, hogy a kormánynak rendfenntartó munkájában minden tekintetben segítségére lesznek.

Az osztrák kormány tovább folytatja tisztogatói munkáját. Sorra veszik az összes minisztériumi és közhivatalokat és azokat, akik ellen a legkisebb gyanu is felmerül, menesztik állásából.

TENGERI Ia

D. S. Fortunescu Fii Craiova

A bécsi lapok Alberti gróf személyével kapcsolatosan megjegyzik, hogy a köztudat szerint ő volt egyik legelkeseredettebb ellensége a nemzeti szocialistáknak és nyíltan, állandóan Hitler ellen uszított. Mindezt azért tette, hogy jobban tudja elburkolni a horogkeresztesekkel való relációját. Fey azonban kelepcebe csalta és ezzel lehetővé tette, hogy a kormány az osztrák horogkereszteseknek egyik legelrejtettebb darázs-fészékét kitisztítsa.

Franciaországban tegnap ki akarták hirdetni a diktatúrát

Doumergue, Cailleux, Weygand tábornok, Chiappe rendőrfőnök és Daladier az állítólagos diktatura élén — A kamara kétnapos Stavisky-vitája a kormány győzelmével végződött

(Páris, január 13.) A francia kamara kétnapos, szenvedélyekben gazdag vitája a Stavisky-botrány körül a kormány győzelmével végződött. A parlamenti vita második napján is több interpelláció hangzott el, különösen a szocialisták támadták erősen a kormányt. Egyik interpelláló hangoztatta, hogy az öngyilkosság jól megrendezett hamisítás. A miniszterelnök másodszor is felszólalt a vitában és bizonyítékokat követelt a szocialisták részéről állításaik igazolására. Felszólalt Herriot is, aki rendkívüli ügyességgel védte ki a támadásokat, rámutatott arra, hogy a Tardieu-kormány idejében is mutatkoztak hasonló korrupciós jelenségek és hangoztatta, hogy a fezőrök mindig az uralmon lévő pártokhoz igyekeznek dörzsölgéni. Herriot azután betérjesztette a bizalmi indítványt. A kamara kétszer szavazott és győzött. Először 360:229, második szavazásnál 366:205 ellenében bizalmat szavazott a kormánynak. Az éjjeli tárgyalás azzal végződött, hogy Stavisky volt jogtanácsosát Bonnauere képviselő mentelmi jogát felfüggesztették.

A francia belpolitika nyugtalansága a kamara kedvező kimeneteli vitájával azonban még

nem ért véget. A Neue Freie Presse, az angol Exchange jelentése szerint azt a feltűnést-keltő hírt közli, hogy Franciaországban ki akarták hirdetni a diktatúrát. A diktatúrának tagjai lettek volna: Doumergue, Cailleux, Weygand tábornok, Chiappe rendőrfőnök és Daladier. Az ötös direktórium proklamációja már el is készült, amelyben indokolni akarta, hogy miért van szükség Franciaországban a diktatúrára. Chauteemps parlamenti győzelme, vagy valamilyen más rejtélyes ok azonban megakadályozta, hogy a diktatura terve komollyá váljék. A hírt a bécsi és angol lapok fenntartással közlik, mert Franciaország részéről a diktatura-terv nem nyert megerősítést. Ugyancsak londoni jelentés közli, hogy a proklamációt millió számra akarták elkészíttetni és repülőgépekről ledobni a lakossághoz. A francia kormány minden franciaországi repülőteret katonai ellenőrzés alá vett. Mindenesetre jellemző a francia belpolitika zűrzavarára, hogy ilyen hírek komoly nyugati sajtóban napvilágot láttak.

A Stavisky-ügygel kapcsolatosan jelentik,

hogy a hírhedt szélhámos 1931-ben egy angol

biztosító társaságnál hárommillió fontsterlinges életbiztosítást kötött,

kikötve, hogy az életbiztosítás, öngyilkosság esete is érvényes. Stavisky feleségét előzetes letartóztatásba helyezték és tegnap négy órán keresztül faggatták, hogy férjének kik voltak a barátai és bizalmasai. Staviskyné több olyan nevet árult el, akik eddig a botrány körül még nem szerepeltek. Az ellenzéki sajtó különben nincs megelégedve a kormány győzelmével, helyteleníti az ellenzéki felszólalók beszédeit, akik csak nagy állalánosságban foglalkoztak az esettel, de mintai összebeszéltek volna, rész kérdésekre nem akartak kiterjeszkedni.

A hadbírószág az ügyész e'öterjesztésére megszüntette a titkos társulás miatti e'járást a vasgárdisták ellen

Az enyhébb minősítés miatt új vizsgálat indul meg s új tárgyalást fognak tartani

január 13.) A hadbírószág szombaton délelőtt fél tíz órakor folytatta a vasgárdista-per tárgyalását. Ismét zsúfolásig telt terem előtt nyitotta meg az elnök a tárgyalást. Tekintve, hogy a bizonyítási eljárás befejeződött, Negulescu hadbíróügyész vádbeszédének kellett volna következnie, az ügyész azonban vádbeszéd helyett azt az előterjesztést tette, hogy a hadbírószág fogadja el a vád átminősítését. Az eddigi vád a Márzescu-törvény, a csendtörvény és az ostromállapotról szóló törvény alapján kérte a vasgárdisták megbüntetését. Az ügyész újabb vádindítványában a Btk. 182. szakaszának alkalmazását s újabb vizsgálat elrendelését kérte.

A védelem, tekintve, hogy a Btk. 182. szakaszának alkalmazása sokkal enyhébb következményekkel jár, mintha az előbbi szakaszok alapján ítélnék, a maga részéről hozzájárult az átminősítéshez.

A hadbírószág határozathozatalra vonult vissza s közel másfélóra után hirdette ki döntését, amelyben helyet adva az ügyész indítványának,

megszüntette az eredeti vádpontok alapján indult eljárást s új vizsgálatot rendelt el a Btk. 182. szakaszában szabályozott bünteslekményre vonatkozólag.

A Btk. 182. paragrafusa a hatóság elleni erőszakról intézkedik, amelynek

a büntetés 15 naptól 6 hónapig terjedhető fogház.

Ez a minősítés tehát lényegesen enyhébb, mint az eredeti. Ugyanis, ha a vádlottakat a Márzescu, vagy a csendtörvény alapján mondják ki bűnösnek, még ha az enyhítő körülményeket figyelembe is veszik, a minimális büntetés két év lett volna. Az átminősítés oka valószínűleg ott keresendő, hogy nem sikerült bizonyítékokat szerezni abban az irányban, hogy a vádlottak az állam rendje ellen irányuló célszerű tervekkel foglalkoztak volna.

A helyzet az első vasgárdista perben tehát az, hogy egyelőre a katonai vizsgálóbírószág újabb vizsgálatot tart, a hatóság elleni erőszak vádpontja alapján.

A döntés kihirdetése után a védőügyvédek kérvényt szerkesztettek, amelyet Bozac ezredes hadbíró-főügyész útján Prodan hadtestparancsnokokhoz terjesztenek, amelyben

a négy vádlott azonnali szabadlábra helyezését kéri.

A szabadlábrahelyezési kérés ügyében valószínűleg a jövő hét elején fognak dönteni a katonai hatóságok.

Anyák!

LITSCHER BABY-CRÉM,

az ideális gyermekkenőcs, amelynek egyetlen gyermekszobából sem szabad hiányoznia. Biztosan megvédi csecsmódot a kipallástól, a makacs, viszketeg, bőrkérbéseket meggyógyítja. A durva bőrt megpuhítja és simává teszi.

Kapható

minden gyógyszerertárban és drogériában

vagy a készítőnél:

Litscher Emil gyógyszerertárban, Bécs

HÖLGYEK...

MELLÖZHETIK FODRÁSZUKAT, HA ONDULA FÉSÜT HASZNÁLNAK.

HOGY C.KKUNKET BEVE-
ZESSÜK, ELADÁSRA BO-
CSÁTUNK 10,000

ONDULA
FÉSÜT 55 LEJES DARA-
BONKÉNTI REKLÁMARON.

Ön maga
ondolál, hosszú
és rövid haját is, csak
egyszerű fésüléssel. Né-
külözhetetlen úgy urak, mint höl-
gyek részére. A haj így állandóan
ondolált lesz. — Rendelje meg még ma
Ön is
fésűjét a „**COSMA**” cégtől. B. curești,
str. Gramont 10.

Ifjusági ankétunk

Vissza a faluba!

Nyilatkozik a gazda és a kereskedelmi szakember és mindketten azt ajánlják, hogy a fiatal magyar generáció a faluban keresse meg létalapját

(Saját tudósítónktól.) Ifjusági ankétunk során ma újabb két nyilatkozatot közlünk. Mindkét nyilatkozat a súlyos problémát a gyakorlati élet szempontjából igyekszik megvilágítani. Bereczky Ernő dr., mint a kolozsvári kereskedelmi kamara titkára, szakmájának kiváló művelője s a viszonyok alapos ismerője. Sigmond Ákos hidalmási földbirtokos viszont egyike azoknak a keveseknek, akik bebizonyították, hogy a változott gazdasági viszonyok mellett is lehet produktív munkát végezni és a gazdáknak sem kell kétségbeesniük.

Bereczky Ernő dr. figyelemreméltó megjegyzéssel kezdi a véleménynyilvánítást.

— Akkor, amikor gyakorlati kérdésekről esik szó, nem szabad homokba dugni a fejünket, hanem a reális helyzettel kell számolnunk.

— A helyzet megítélésénél nem szabad mellőzni a leglényegesebb szempontot. A mai irányított gazdálkodás mellett

irányítani kell az ifjuság nevelését is.

— Sajnos, közös betegségben szenvedünk. Az érettségizett ifjút mérnöki, orvosi és tanári pályára küldik. Nehéz összegeket költenek el és amikor a szakképzett ifju diplomát kap, tanácstalanul áll az élet kérdőjele előtt. Fel kell tennünk a kérdést: Miért van ez így? A válasz igen könnyű: Azért, mert a szülő nem veszi figyelembe az elhelyezkedési lehetőségeket, a gazdasági érvényesülés törvényeit, egy szóval magát, a tulajdonképpeni életet. A szülő azt látja, hogy az orvosnak és a többi intellektuális pályán működő embernek lát-szólag kényelmes élete van és azt mondja, a fiamnak is kijut a nyugodt élet.

— Hosszu és alapos megfontolás után nyugodtan merem állítani, hogy

egyszer véget kell vetni az egyetemek ellen intézett ostromnak.

Erre viszont azt válaszolhatják: Rendben van, nem lesz tanár, nem lesz mérnök a fiam, de milyen pályára küldjem?

— Vegyük a mérnökök helyzetét. Többnyire külföldön tanulnak és bizony egész kis vagyont költenek el. Végeznek és akkor nincs állás. Miért? Azért, mert a nagy vállalatok többnyire idegen érdekeltségűek és nem szívesen alkalmaznak fiainkat. Bizalmatlanok. A legtöbb esetben saját külföldi szakembereiket hozzadják le, mert az hiszik, hogy ezek jobban képviselik érdekeiket.

— Állítom, hogy mikor az ügyvédek, az orvosok és a tanárok nyomorognak és ezeken a pályákon is több a végzett ember, mint a keresett diplomás, a legnagyobb örültség minden ifjút egyetemre küldeni.

— A mezőgazdaság problémájához nem szólhatok hozzá. Erdélyben a kézműiparosok főleg szászok és magyarok. Az iparosok általában véve fiaikat is őseik nyomdokain nevelik és így gondoskodnak az utánpótlásról. Marad tehát a kereskedelem. Itt még volna munkaterület. Ott van az export kérdése. Nálunk a legtöbb ember importtal foglalkozik és az exportot elhanyagolja. Az export ki-

fejezést pedig nem úgy kell értelmezni, hogy az árut feltétlenül az ország határain kívül kell értékesíteni. Ennek a kifejezésnek én azt az értelmezést adom, hogy exportálni úgy is lehet, hogy a termelési helyen számba kell venni a piacra kerülő áru mennyiségét és minőségét és a szerzett tapasztalatok alapján kell megpróbálni az elhelyezést.

— Szerény véleményem szerint a kereskedelmi akadémiás ifjunak ne csak az legyen az álma, hogy bankba kerüljön és ott koplalja végig, míg elnyeri a cégjegyzői vagy igazgatói titulust. Természetesen ez sokkal kényelmesebb felfogás, de ismétlem, nem reális.

a magyar ifju menjen ki a faluba.

— Dolgozzon szerény körülmények között. Próbálja értékesíteni a falu termékeit. Csak egy kérdésre akarok utalni.

Az erdélyi lucerna- és lóheremag európai híré. Fagymentes. Az erdélyi gyü-

A Duna előntéssel fenyeget egy regáti városkát

A kikötőváros tizenhatezer főnyi lakossága a legnagyobb rémületben várja a tragikus fejleményeket

(Bukarest, január 13.) A Duna vize az utóbbi napokban annyira megnövekedett, hogy előntéssel fenyegeti a közelében lévő falvakat és városokat. A legnagyobb veszély előtt Oltenita kikötő áll, ahol a víz már elérte a kikötőépítmények magasságát. Ha még néhány centimétert növekszik,

az egész kikötő eltűnik a víz alatt.

A vasuti töltést egészen elborította az áradat. A rombolás erejét növeli, hogy a felszínen hatalmas jégdarabok uszálnak, amelyek beleütődnek az építményekbe és óriási pusztításokat okoznak. Az amerikai petróleumtársaság raktárait teljesen körülvette a víz és sok helyen az alacsonyabb részeket el is borította.

De a legnagyobb veszély valamivel a kikötőn alul fenyeget. Itt az éjszaka folyamán a jégdarabok összetorlódtak és eldugaszolták a Duna folyását. Ha a víz állása tovább emelkedik, új utat kell keresen magának a folyó. Oltenita város pár száz méterre van csak ettől a helytől és egy medencében fekszik, amely 8 méterrel van a Duna folyásának szintje alatt.

A város tehát minden percben ki van téve annak, hogy elborítja a víz és a tizenhatezer főnyi lakosságot hajléktalanná teszi.

Az emberek a legnagyobb aggodalommal várják a fejleményeket, annál is inkább, mert Oltenita környékén soha nem volt még ilyen magas vízállás. A hatóságok minden intézke-

mölcs szintén világhírű névnek örvend, de azért ezekre a termékekre mégsem helyezünk olyan nagy súlyt.

Vissza a faluba, az ifjuság vegye a kezébe a szövethézetek irányítását és találja meg a lehetőségét a kitűnő falusi termékek összegyűjtésének és értékesítésének.

— Szerény igényekkel kezdjük és meglátjuk, hogy munkásságukat siker koronázza.

Bereczky Ernő dr. a falut állítja oda az elhelyezkedési lehetőségek homlokterébe. Lásuk, mit szól ehhez a kérdéshez a falusi problémákat alaposan ismerő ember, például Sigmond Ákos földbirtokos, aki szinte csodákat művelt mintagazdaságában.

— Tény az, hogy a gazdasági válság számos lehetőségeket nyírbált meg és még több reményt oszlatozott szét. A búzának, kukoricának és zabnak nincs ára, a termelő még a megművelési költségeket sem kapja vissza. Mi itt a teendő?

Alkalmazkodni kell a mai élet követelményeihez és azt kell termelni, amit értékesíteni is lehet.

— Szakitani kell a konzervatív agrárfelfogással mert az élet azt bizonyítja, hogy aki nem számol a változott időekkel, végzetesen az összeomlás örvényébe zuhan.

— En megpróbáltam és látom, hogy minimális tőkével, kevés befektetéssel is lehet produkálni. Kezdve a majorság hizlaltól egészen a vaj és tejtermékekig, mindent értékesíteni lehet, feltéve, hogyha kitűnő minőségű és hogyha az ár a mai felvevőképesseghhez igazodik.

— Erdélyben sok kisbirtok hever paragon és a konzervatív felfogású tulajdonosok deficiettel dolgoznak. A magyar ifjak igyekezzenek megfelelő szakképzettséget szerezni. Szerény véleményem szerint igen sokan tudnának elhelyezkedni a falvakban. Nagy tévedés azt hinni mintha csak a nagybirtok tudna produktív termelőmunkát végezni. Be van bizonyítva, hogy a mai életkörülményekhez való alkalmazással

kis területen is szép eredményt lehet elérni.

— En a tavasz folyamán halastavat csinállok. Azzal a pénzzel, amit ifjaink egyetemi tanulmányaikra költenek, meg lehet vásárolni azt a kis birtokot, amely biztos kenyeret jelent.

D. B.

HERVADÓ ŐSFA

Szikár, szálas, szépapám se emelhetne boldogságra szomjas ajkához az élet öröm-serlegét.
Maghintó nagyapám se talált hepe-hupás élte rőtjén szerencse-hozó négylevelű lóherét.
Szürke tanár-apám se ivott egyebet, csak kudarcot az élet verejték-veretű kupájából.
Ot gyermeke kora elrablásával a halál letépett minden reménybimbót szép terve álom-fájáról.
Maradt a tépett ősfán egy hervadó, meddő bimbó: én, hogy legyen ki tovább sirja holt elődök kinyílt süppedő sírok korhadó keresztjén.

GYALLAY PÁP SANDOR.

VASÁRNAPI KRÓNIKA

Egy bukott politikus albumába

Véletlenül csak most jutott kezembe az „Erdélyi Helikon” decemberi száma, amelyet az ötvenéves Kós Károlynak szentel a folyóirat és Kós Károly — hamarosan el sem tudnám dönteni, hogy elsősorban író, építőművész, szerkesztő-e, de azt határozottan állíthatom, hogy minden, csak nem politikus, — írótestvérei egymás után hajtják meg előtte az elismerés lobogóját. Nézem Kós Károly fényképét, amelyről mintha gunyosan nézne szembe velem, de ugyanakkor egy kissé meghatva is. Nyilván jubileumi kép ez és a fényképész ünneplés arcot parancsolt az „ünneplő”-re, aki azonban sehogyse tudja palástolni fáradtságát és azt az érzését, hogy az ötven év mesgyén az ember szívesebben tekint a múltjába, mint a jövődjébe. A háttérben könyves polc — nem valami fényűző butordarab, láthatóan fontosabbak a könyvek, mint a lakádsz, — Kóson cowboy ing, az síncs kizárva, hogy éppen a szótári kertből, vagy istállóból invitálta be a sürgős munkára készülő fotográfus. Magas homlokát redők szántották be, hajlott orra alatt a lekonyuló bajusz is mintha az ötven évet szimbolizálna. A jeles rajzolóművész, Garay Ákos jellegzetes huszár-típusai jutnak eszembe. Csak a dolmány és csákó hiányzik Kósról s mindenki magyar huszárőrmesternek mondaná. Pedig talán még a nagyapja szász polpár volt, az anyja tudtommal francia, ő maga pedig annyira magyar (kivéve talán apától örökölt spórlós természetét, amellyel mint a Helikon időnkénti cikkírójának akarva, nem akarva, nekem is meg kellett ismerkednem) hogy hitem szerint a kalotaszegi humuszból kiszakítva úgy összeroppant, elfonnyadna, mint a palma, ha az erdélyi hegyek ormába ásnák be.

1918-ban cikket hozott címemre a posta. A furesa, szállás betűkkel írt sorokat — mint ha egy ősmagyar rajzolta volna le róvásírással közölnivalóit — egyre nagyobb érdeklődéssel olvastam, de minél közelebb értem a végéhez, annál biztosabb voltam benne, hogy a közlésről szó sem lehet. A cikkíró Kós Károly volt. Nem kevesebbet proponált benne, mint hogy haladéktalanul meg kell csinálni az önálló Erdélyt. Szó sincs róla, érdekes idea, azóta is felmerült időnként, de véletlenül Kós barátunk éppen a legrosszabb időt választotta ki a felvetésére. Akiiket érdekelhetett: egyfelől egy letargiába süllyedt nemzet, amely pillanatnyilag halálra ítéltnek érezte magát, másfelől egy győztes új imperiálmusz felesillanó és egyre mélyebben előrenyomuló szuronyai. Kinek volt akkor idege és türelme ilyen problémákon gondolkodni?

A cikket szépen félretettem, nem is tartottam tanácsosnak levélben közölni Kós Károlyval indokaimat. Talán haragudott is a figyelemtelenségért, talán azt hitte, hogy a levél elveszett a postán. Most üzenem meg tehát, hogy a levelet és a cikket is megkaptam s abban bizonyára Kós Károly is egyetért velem, hogy ha mégis közre adtam volna, akkor is éppen ott állnánk, mint most.

Magamban azonban megállapítottam: rossz politikus ez a Kós Károly, aki így akarta sikerre vinni, ilyen naivan és ilyen alkalmatlan időben a maga politikai koncepcióját.

Kós Károlyval, a „politikussal” azóta még találkoztam néhányszor. Sőt valószínűleg ő sem felejtette el, hogy volt idő, amikor együtt politizáltunk. A rövid életű Magyar Néppárt „vezérkarában.” Együtt baktattunk fel a szabadságmozgások Bethlen uccái fészkeibe is, ahol akkoriban a Magyar Szövetség székel s ahol

Jól vásároljon — ne „olcsón”!

A világításnál nem az izzólámpa beszerzési ára hanem fény mennyisége és áramfogyasztása a mérvadó. Az „olcsó” lámpa használatban a legdrágább, mert nagy áramfogyasztással kevés fényt ad. A gazdaságos világítás kulcsa a fényerős, tökéletes, gazdaságos

TUNGSRAM

IZZÓLÁMPA

Jósika Samu báró meghívására a két magyar párt úgynevezett „választási vezérő bizottság”-ában is közösen verekedtünk. Willer József nem is tudja, hogy Kós Károly és én voltunk azok, akik először vetettük fel az ő nevét, mint képviselőjelöltét és meglehetősen viharos ellenzésre találtunk. Abban azonban most már meg egyezhetünk Kóssal, hogy politikusnak egyformán dilettánsok vagyunk és voltunk. En ezt már akkor is tudtam, amikor még ő dühös cikkeket írt a Magyar Párt ellen, lelkesen hirdette a Maniu-párttal való magyar kolaboráció egyedül üdvözítő voltát, csak azért, hogy amikor az uralomra került nemzeti parasztpárt elnöke maga elé citálta, — hogy mandátumot ajánljon fel a „pártvezér”-nek, — csapott papot itt hagyjon s haza menjen a tuskulánmába, nehogy valaki politikával nyaggassa.

Deresedő hajjal, túl az ötvenedik év küszöbén, alighanem Kós Károly is örül annak, hogy tulesett a politika gyermekbetegségén. Hiszen ő a politikában is művész volt! Szeretelen, egyéni tulzásokra hajló, a megszokott formák kereteibe bele nem szorítható. Még örülhet neki, hogy nem került olyan megrázóan tragikus helyzetbe, mint Apáthy István, aki — hiába tartotta magát vezető szerepre hivatott politikusnak, — a világhírt, komoly tudományos eredményeket, talán a Nobel-díjat áldozta fel annak a szenvedélyének, hogy Weinfeld Samuval megbeszélje a függetlenségi politika doktrínáit és aki addig mondotta magáról, hogy politikus, amíg ez köztudatba ment s az uralomra jutott függetlenségi párt éppen az erdélyi magyarság történelmének fordulópontján tette meg Erdély kormányzójává. Apáthy tragédiája, hogy élete végéig politizálnia kellett s a Kós Károly szerencséje, hogy még idejében, mielőtt felégette volna, hátat fordított a politikának.

Amikor először fordultam meg a budapesti állatkertben — gyerekember voltam még, háré sem hallottam a magyar stílusú építőművészetnek, sem Kós Károlynak — lenyűgözve, földbe gyökerezett lábakkal állottam meg az első pillanatban különösnek, ujjnak tetsző, de gyönyörű és megragadó vonalak, formák előtt. Valahogy rögtön otthon, a pátriámban éreztem magam, erdélyi levegő csapott meg, nem tudtam, de megéreztem, hogy az állatkerti épületek architektúrájában Erdélyre találtam. És ugyan erre az egyéni, de mindig magyar népi motívumokból táplálkozó stílusra ismertem a szentgyörgyi Székely Múzeum és a kolozs-

monostori református templom csodálatosan szép, nemes arányaiban is. Laikus szemmel is látnom kellett, hogy Kós maradandót teremtett az építőművészetben, megvetette a magyar építőművészet alapját.

Ami azonban amott csak megéreztem, azt már tudatosan fedeztem fel Kós Károly regényében, a „Varjunemzetség”-ben. Erdély szíve lüktet ebben a gyönyörű írásban, amelyről olyan szívesen szoktak megfeledkezni, amikor az új erdélyi irodalom értékeit felsorolják. Talán nem is regény, de mindenesetre a leg-szebb, legfelejtethetlenebb erdélyi könyv.

A „Varjunemzetség”-ért fáj nekem, hogy Kós politikára fecsérelte az író helyrehozhatatlanul drága éveit. Mert Kós szétforgácsolhatta a talentumát, adhatott belőle az építőművészetnek, képzőművészetnek, folyóirat-szerkesztésnek, de a legnagyobb részt belőle mégis csak az erdélyi irodalomnak tartotta meg. Hálásak lehetünk a sorsnak, hogy éppen idejében buktatta meg Kóst, mint politikust.

(sz.)

Hatieganu Gyula dr. Pop C. István betegágyánál

(Arad, január 13.) Pop C. István volt kamarai elnök, a nemzeti parasztpárt aradmegyei tagozatának elnöke hosszabb ideje betegeskedik aradi lakásán.

Az utóbbi hetekben olyan hírek terjedtek el, hogy Pop C. István állapota komolyra fordult. Ezeknek a híreknek az a körülmény adott tápot, hogy a gyomorhurut következtében az idős politikus máj- és epeutak gyulladásával járó makacs sárgaságot kapott, amely a leg-gondosabb kezelés ellenére sem szűnt meg. A család Hatieganu Gyula dr. kolozsvári egyetemi belgyógyász-professzort hívatta le Aradra és a neves belgyógyász pénteken délután a váradi vonattal Aradra is érkezett. Hatieganu professzor pénteken Siiartau és Moga kezelőorvosokkal együtt konzíliumot tartt a beteg politikus fölött. A konzílium eredményeként a professzor megállapította, hogy az eddigi kezelés helyes úton haladt és remény van rá, hogy szigorú diétával a beteg politikus néhány hét leforgása után teljesen meggyógyul. Hatieganu professzor egyébként még pénteken éjjelkor haza utazott.

Erzsébet Királyné Szálló

Budapest, IV., Egyetem ucca 5.

100 modern, kényelmes szoba. Lifték
Központi fűtés. Hideg-meleg folyó-
viz. Az étterem- és kávéház-
ban minden este szalonzone.

Az Erzsébet pincében
egypincér rendszer!
Menü: 1-60 P.

A rendőrség a dinárhamisító-banda nyolc tagját átadta az ügyészségnek

A dinárhamisítók és csempészek igazi vezére egy Kis István Sándor nevű notórius csempész és szélhámos

Érdekes részletek a temesvári rendőrség nyomozásáról

(Saját tudósítónktól.) Szombaton déli, egy órakor a rendőrség bünygyi osztálya befejezte a dinárhamisítás ügy nyomozását és Draghiciu Aurel rendőrigazgató a nyolc vádlottat, Schissler Ignácot, Müller Zsigmondot, Bőjtthe Sándort, Dohel Jánost, Cservenka Józsefet, Pap Sándort és Kiss István Sándort az összes bűnfelekkel együtt átkísértette az ügyészségre.

A felvett jegyzőkönyvek kerekén hatvan oldalt tesznek ki. A lefoglalt hamispénzek értéke több mint ötvenezer dinár. A rendőrség részletes jelentést küldött a vizsgálat eredményéről felettes hatóságainak és a jugoszláv államrendőrségnek.

A rejtélyes „Sanyi”

Temesvári tudósítónk érdekes részleteket közöl a nyomozás ottani megállapításairól. Amikor a kolozsvári rendőrség áttelefonált Temesvárra, az ottani rendőrség elsősorban egy „Sanyi” nevű egyén szerepét kívánta tisztázni. Egyelőre csak annyit tudtak róla, hogy többször megfordult özv. Cservenkánál a leplezett Cservenka édesanyjánál.

Ezt az özv. Cservenkánét Cót János detektívönök az egyik detektívvel a Gyárvaros. Nagytöltés ucca 3. szám alatti lakásában találta meg, de ez az ismeretéről semmit sem akart tudni. A házkutatás azonban meglepő eredménnyel járt.

A konyhai kemence hamujából egy csomag került elő, mely 331 darab százdinárost tartalmazott.

Most már nem tagadhatott Cservenkáné. Elmondta, hogy Schissler nála lakott s egy ízben egy csomagot bízott reá megőrzés végett azzal, hogy abban csokoládé van. Az „édes” csomag természetesen a rendőrségre vándorolt Cservenkánéval együtt, de nyomra került a keresett Sanyi is, akiről Cservenkáné annyit elárult, hogy Kis a vezetékeve.

Crăciun rendőrfogalmazó ismert egy Kis István Sándor gyanus alakot, sőt azt is tudta, hogy gyakran megfordul a Besenyei telepen egy vilásterü ház tulajdonosánál, özv. Kovács Juliskánál. Kora hajnal tájban körülfigyelt a házat, de a jómadár már kirepült a fészekből. Ezután visszamentek Cservenkáné házához, ahol a lakásban azzal hagytak hátra egy rendőrt, hogy bárkit, aki belép az ajtón, tartóztassa le. A rendőrfogalmazó nagy meglepetésére Kis István Sándor már akkor fogva volt a rendőr fedezete alatt.

Kis bevallotta, hogy 33 éves, magyar állampolgár, szegedi illetőségű, okmány nélkül tartózkodik Romániában, csempészéssel foglalkozik és Csanád tájéka szokott a határon átgátni. De a dinárokkal semmi közösséget nem akart vállalni. A rendőrség azonban intézkedett, hogy Kis István Sándort, özv. Cservenkánéval együtt Kolozsvárra szállítsák.

A csempészek.

Kis István Sándor szerepét azonban a rendőrség teljesen tisztázni kívánta.

A nyomozás kiderítette, hogy Kis egy szervezett csempészbanda élén állott.

A banda egyik működő tagja egy magyarországi illetőségű egyén volt, aki azonban még idejében megszökött és túl jutott a határon.

A csempészáruk leadási helye a Flus családnál volt. Flus vadházastársa Tas Eliz, ugyanis keresztanyja Kis Istvánnak. Flus György vallomása szerint eleinte nem volt

tudomása Kis üzemleiről, mikor pedig reájött.

Kis azzal fenyegette meg, hogy lelövi, ha egy szót is el mer árulni.

A rendőrség Flus György II. Zenész ucca 6 sz. alatti lakásán is házkutatást tartott és ott tüzköveket, cigaretta hüvelyt, cigarettát és dohányt talált.

Egy dohányköteget a tüzből kapott ki az egyik nyomozó,

ugyhogy a kezét is összeégette.

A kolozsvári származású Tompos Ella színésznő romantikus eljegyzése az idegen légió magyar hadnagyával

(Saját tudósítónktól.) A lapokból sokszor olvasni hirdetéseket, amelyekben az idegenlégió magyar katonái megértő leányt, vagy asszonyt keresnek, akivel levelezhetnek. Esztendő hosszú során át tartanak néha ezek a levelezgetések és vannak esetek, amikor a levelek sorozata — romantikus házassággal végződik.

Ez a ritka eset következett be a kolozsvári származású Tompos Ella színésznőnél, aki néhány nap óta eljegyzett menyasszonya az idegenlégió egyik magyar származású hadnagyának.

A színésznő véletlenül levelezésbe került Zsarnay Gyula magyar származású légionista hadnaggal, aki Sidi-Bel-Abbasban állomásozott csapatával. Tompos Ella egyik barátnője, a budapesti Yost cég egyik tisztviselője ugyanis apróhirdetés útján levélváltásba került egy altiszttel, aki két évvel ezelőtt egyik levelében megkérdezte a fiatal hivatalnoknőtől, nincsen-e egy jó barátnője, akivel barátja, Zsarnay Gyula hadnagy folytathatna levelezést.

A budapesti tisztviselő az ugyanakkor Budapesten szerződésben lévő Tompos Ella címét adta meg levelező-partnerének és két hét múlva levél érkezett Tompos Ellához. Zsarnay Gyula, a Sidi-Bel-Abbasban állomásozó légionista ezred hadnagya írta és arra kérte meg a színésznőt, válaszoljon levelére.

Igy kezdődött. Tompos Ella levelet írt, újságokat küldött, végül Zsarnay kérésére egyik fényképét is postára adta, mire a fényképek egész sorozata érkezett Sidi-Bel-Abbasból. Zsarnay elmondotta, hogy magyar feleséget szeretne, olyan asszonyt, aki kész utána menni Afrikába és ott élni az ellenséges érzésű benszülöttek körében. Néhány hónappal ezelőtt abbamaradt a levelezés. Majd Zsarnay barátja közölte, hogy a hadnagy benszülöttekkel folytatott harcban súlyos sebesülést szenvedett és kórházban fekszik. Tompos Ella ekkor levelet írt a hadnagnak, aki nyomban válaszolt, amint sebesülése gyógyulótélen volt. Elmesélte, hogy nyolevan főnyi legénységgel a sivatagban lovagolt. Teljes csend és nyugalom uralkodott a környéken, úgyhogy meglepetésszerű esemény volt, amikor a kis csapatot az arabok megtámadták. Az első sortüznél megfutamodtak az arabok, de több francia katoná megsebesült, leg súlycsabban a csapat élén lovagló Zsarnay.

Csomagoljon és jöjjön velünk Párizsba a tavaszi divatbemutatóra.

Indulás: febr. ár 1-én 20.50 óra
Visszaérk. febr. 12-én 12.04 óra

Részvételi díj Lei 9.890.—
Csak vasúti jegy oda és vissza Lei 6.620.—

Felvilágosítással szolgál és jelentkezéseket el fogad a GLOBUS Utazásiroda B-T, Cluj, Ca. ea Reg. Ferdinand 12.— Telefon 530

A padláson hat darab revolvert találtak, mind kitűnő, gondozott állapotban. Ezek közül három automatikus ismétlő, három pedig automatikus forgó rendszerű volt.

A temesvári rendőrség a nyomozást tovább folytatja és igyekszik a szövevényes bűnygy minden mellékhatását kinyomozni.

Tovább folytatódott a levelezés és végül oda fejlődtek a dolgok, hogy a hadnagy megkérte Tompos Ella kezét. A színésznő rövid gondolkodás után beleegyezett a házasságba és így jött létre ezer kilométeres távolságban az eljegyzés, melynél a vőlegény és menyasszony sohasem látták egymást és csak annyit tud egyik a másikról, amennyit a levelezés során elmondott.

A harminckilencéves, feltűnően magas-termetű, vállas, dőlceg katonatüszti ábrándos sorokat ír közeli jövőteléről és a jövőendő boldogságáról...

Tompos Ella, aki ezuttal ötödször próbálja meg a házasságot — miután előző négy férjétől elvált — most abban reménykedik, hogy ötödszörre jobban fog sikerülni.

Gyomor-, bél- és anyagsere betegségek-nél a természetes „Ferenc József” keserűvíz az emésztőszervek működését hathatósan előmozdítja és így megkönnyíti, hogy a tápláló anyagok a vérbe kerüljenek.

Dum-dum golyókkal lövöldöztek a banditák, akik három csendőrt halálra sebesítettek

Iasiából jelentik: A moldovai Botosan megyei Tursesti közelében történt rablótámadással kapcsolatosan, amely alkalommal három csendőrt szitává lőtték a rablók, újabb részletek kerültek napvilágra. Az elfogott banditák azt a vallomást tették, hogy mikor a szembejövő szánt megpillantották, azt gondolták, hogy civil emberek ülnek benne és ki akarták őket rabolni. Csak később vették észre, hogy a csendőrökkel akadtak össze és nem volt más módjuk a menekülésre, mint elpusztítani őket. Az elmúlt éjszaka Alexandru Gligore csendőrfőhadnagy a kórházban súlyos sérüléseibe belehalt. Tegnap operálták meg Manoil őrnagyot, akinek koponyájából kiszedték a golyókat. A kórházi orvosok megállapították, hogy a rablók dum-dum golyókkal lőtték és ezért okoztak olyan súlyos sérüléseket. A harmadik áldozatnak, Lupascu közlegénynek az állapota változatlanul igen súlyos.

Fertőzéstől óvja
bőrét táplálja

Szt. László fertőtlenítő
toalett szappan

ASSZONYOM, HABEALLA HIDEIG IDŐ...
Meg kell ővnia arcát a káros és kellemetlen
vörösségtől, bőrpírdésektől és kipírdásoktól.

A "CRÈME SIMON"
az egyedüli hatásos, higiénikus, ellenálló
szájpó- és arcápoló, amely arcát teljesen simává
vörösségtől és annak fiataloságot és üdöséget
Figyelem! Használata módja:
Reggel és este a lemosástól még nedves
arcra egy keves

**CRÈME
SIMON**
"SIMON" PUDER
"SIMON" SZAPPAN

NAGY ADORJÁN:

Színháztörténelem

— anekdotákban

A napkirály beugrik

XIV. Lajos nagyon szerette a színházat és a színészeket. Köztudomású az a jó barátság, amely őt Molière-hez fűzte, akivel még a komaságot is vállalta. Ez a szerelem nem volt egészen önzetlen. Eszköz volt arra, hogy a nemesség figyelmét elterelje jogainak szűkítéséről és fokozatos megcsorbitásáról, hogy szórakoztatásukról gondoskodva, Párisba eddgesse a vidék gazdag birtokosait és itt azemmel tartsa őket. Molière és még másik két francia társulat mellett, olasz színészek is játszottak ebben az időben Párisban, a világhíres rögtönzött komédia — commedia dell'arte — akrobata, ügyességű, zenéhez, tánchoz kitűnően értő és nagy műveltségű vándorszínészel.

Előtte a két nácio művészei nagyon jól megérttek egymással, sőt, Molière társulatával egyenesen jó barátságban voltak az olaszok és a franciák sokat tanultak tőlük. Molière zsenijének nem volt mit féltene a konkurenciától. Az olasz komédiások is kitűnőre érezték magukat, mert abban az időben még Párisban nagyon sokan beszélték az olasz nyelvet, hiszen nem is olyan rég, még olasz asszony — Medici Mária — ült a trónon és XIV. Lajos uralkodásának elején olasz ember, Mazarin bíboros vezette az ország ügyeit. Később, azonban, az érvényesüléshez már nem volt feltétlenül szükséges az olasz nyelv, tehát a fiatal hölgyek nem igen tanulták és lassanként elmaradoztak az olasz színészek előadásairól. Az olaszok erre úgy segítettek magukon, hogy áttértek a francia nyelvre. A francia színészek nem nézték minden nyugtalansággal nélkül ezt az átalakulást és panasszal fordultak a királynak, aki személyesen akart itélni ebben az ügyben és úgy határozott, hogy mindkét színház előterjesztését meghallgatja.

A Comédie-t a felséges megjelenésű Baron, az olaszokat Dominique, a kiváló Arlecchino képviselte. Mindketten a király kedvenc színészei voltak. Baron gyönyörűen felépített beszédében kérte a királyt, hogy tiltsa meg az olaszoknak a francia nyelv használatát. Évszázados szabadság levelekre, királyi rendeletekre és a jó Isten tudja még mire hivatkozott, de gyönyörű beszéd volt! A király végig hallgatta és azután megadta a szót Dominique-nek:

— Na most beszélj te!
— Hogyan beszéljék, felség — kérdezte ártatlan képpel a ravasz Arlecchino.
— Beszélj ahogy akarsz! — felelt a király.
— Hát akkor nekem nem kell beszélnem — válaszolt Dominique — alásan köszönöm, hogy megnyertem a pert.

A király egy pillanatra mehökkent, azután megértette a szelimes Arlecchino fortélyát és mosolyogva mondotta:

— Hitemre, amit mondtam, megmondtam. Ne beszéljünk róla többet — és kegyes kézmozdulattal elhúzódtatta a két művészt, de előbb, vigasztalásul, megveregette a lefőrtázott Baron vállát.

A cár is beugrik

A híres orosz színészet tulajdonképpen megalapítója Nagy Péter volt, aki a nyugati kultúrát tűzrel-vassal, de még inkább kancsukával plántálta át Oroszországba. Mert színészei nem voltak, külföldről hozatott társulatot és az oroszokat valóságos be-

pofozta a színházba. Nagy Péter hívására került Pétervárra egy Kunst ános nevezetű német színházgáto is a társulatával és nagyszerűen ment a dolga, amíg a cár meg nem haragudott rá. Ez pedig így történt: már napokkal előbb hirdette, hogy pénteki napon nagy meglepetésben részesíti Pétervár közönségét! Olyan szenzáció lesz, amilyen még nem volt! Az érdeklődést nagyban fokozta, hogy maguk a társulat tagjai sem tudtak semmit arról, mi lesz a meglepetés, a szenzáció. Ugy látszott, hogy csak egy ember tudta a titkot, az igazgató, az pedig titokzatosan mosolyogva hallgatott. Eljött a pénteki nap, zsúfolásig megtelik a színház, megjelenik a cár is, szélmegy a függöny és az üres színpadon egy nagy tábla van:

Nincs előadás!

Április elseje!

Hogy az igazgató még az nap éjjel röpülve távozott Pétervárról, mondanom sem kell!

Saljapin és a Romanovok

A Romanovok közül legjobban I. Miklós cár szerette a színházat és a színészeket, mert minden politikai cél és terv nélkül, magáért a színházért szerette őket. Majdnem minden előadáson jelen volt, felvonások között felment a színpadra és barátságosan elbeszélgetett a színészekkel, élvezve a mókákat, ötleteiket. Saljapin, a világhírű énekes és színész, legutóbb megjelent Életem című könyvében nagyon kedves esetet mesél el róla:

A cár legkedvesebb színésze Karatygin volt. Kiváló jellemszínész. Egyszer a cár a következőket mondotta neki:

— Te, Karatygin, legjobban azt szeretem benned, hogy olyan nagyzerűen tudsz utánozni. Azt hiszem nincs ember a világon, aki te utánolni nem tudná!

— Hálásan köszönöm az elismerést — válaszolt Karatygin. Bizonyos, hogy koldusokat és cárokat egyformán tudok játszani.

— Na na, nem hiszem, hogy engem is utánolni tudnál.

— Ha meg méltóztatik engedni, miért ne felség? Ha parancsolja, azonnal itt felségem szeméi előtt.

— Lássuk — ugrik be a jökedvű cár.

Karatygin kihúzza magát, I. Miklós jellegzetes fejtartásával és mosolyával fordul Gédénovhoz, a Császári Színházak igazgatójához és a cár jellegzetes orrhangon mondja:

— Gédénov, ide figyelj! Add ki a rendeletet, hogy Karatygin holnap délelőtt az e havi fizetésének dupláját vehesse fel!

— Nem rossz. Nagyon jól játszottad, — mosolyog a cár. És Karatygin másnap délelőtt fizetésének dupláját vette fel.

Ha már Saljapinnál tartok, hadd mondok el, hogy mit jegyzett fel a legutolsó cárról, a szerencsétlen véget ért II. Miklósról.

II. Miklós nagyon szerette az operát és a kiválóbb énekeseket, így Saljapint is gyakran felkérte a páholyába, még az előadás alatt. Saljapin azt írja, hogy nem is azért, hogy az elismerését fejezze ki neki, noha azt is megtette, de főleg azért, mert nagyon érdekelt, hogy a színészek, mint maszkirozók magukat. Mindegyiket alaposan kikérdezte, hogyan ragasztják az orrot, a száakat, stb. stb.

A cár tiszteletére adott nagyhercegi estélyeken is gyakran fellépett Saljapin és az egyikén a következő eset történt: Mikor a műsornak vége volt és a művészek bevonultak a társaságtól elkülönített művészsobába, hirtelen megjelent közöttük a házigazda, Sergej Michajlovics nagyherceg. Ezüst tálcát tart a kezében és azon gyönyörű velencei kristály pohárban pezsgő. Megáll Saljapin előtt és ezt mondja:

— Saljapin, ő felsége megkért, hogy hozzak magának egy pohár pezsgőt és hálából gyönyörű énekéért megengedi, hogy ő felsége egészségére igyek!

Saljapin felveszi a poharat, ünnepélyes csendben kiissza a pezsgőt és azután ránéz az előtte álló nagyhercegre, aki még mindig tartja a tálcát és várja vissza a poharat.

— Alázattal kérem fenségedet — válaszol Saljapin, — mondja meg őfelségének, hogy ennek a feledhetetlen eseménynek emlékeztére, örök hálammal együtt megőröm a poharat is.

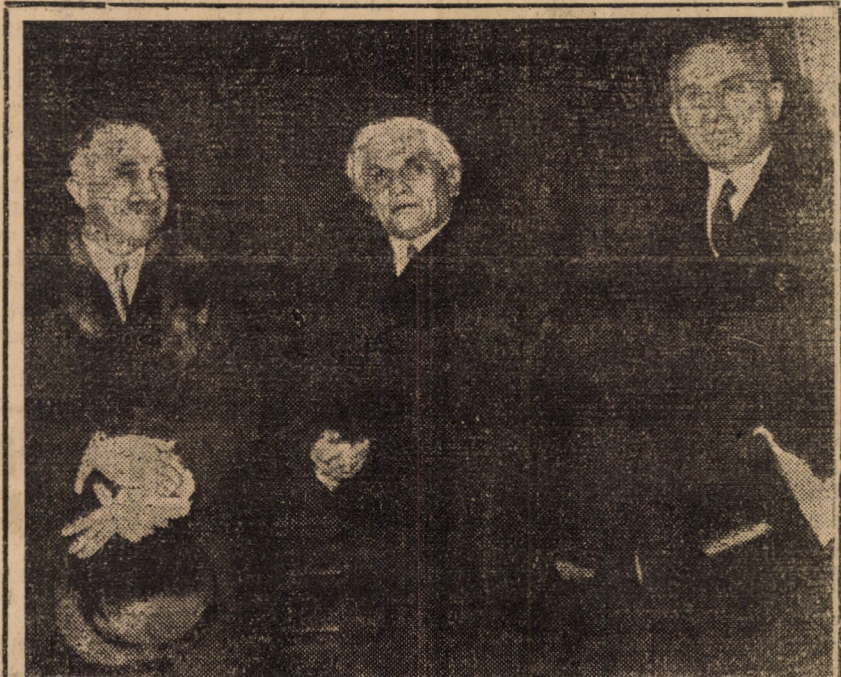
A nagyhercegnek nem volt mit tennie, mosolygott és az üres tálcával távozott, de még akkor sem jutott eszébe, hogy valami kis jutalommal hálálja meg a művészek munkáját.

A nagyhercegnő elképzelhető örömmel vette tudomásul, hogy tizenkét velencei pohárból eltűnt az egyik. Nem is tudta megbocsátani. És legközelebb, amikor Saljapint megint felhívták a császár páholyába, a nagyhercegnő mosolyogva mutatta neki: anynyira taapsolt, hogy elszakadt a keztyűje:

— Látja, mi történt velem maga miatt? Különben, ön egyike azoknak a művészeknek, akik szeretnek rombolni. Legutóbb is velencei poharam egyik tucatját csonkította meg.

— Fenséges asszonyom! — felelt Saljapin, — a tucatot nagyon könnyű helyreállítani: az eltűnt pohárhoz csatolni kell a többi tizenegyet.

Nem történt meg.

Tárgyalások a Népszövetség reorganizálásáról. Balra Benes, a csehszlovák külügyminiszter, középen Paul Boncour, francia külügyminiszter és Csehország párisi követe, a tárgyalások után.

REUMATIKUS FÁJDALMAK

Ischiás, Lumbágo, Derékfájdalmak

ME, MÁR JOBBAN IS ÉRZEM MAGAM. A KITÜNŐ SLOAN'S LINIMENT MEGSZÜNTETI AZ ÍZÜLETEK SZÜRÁSNES KIEGYESÍTŐ AZOKAT.

Ha kézzel van a SLOAN'S LINIMENT a reumatikus és az izomfájdalmak megszüntet. A SLOAN'S LINIMENT gyorsan és biztosan csökkenti a fájdalmakat. Ezért használják otthon és érevo cson a földön. Még ma legyen egy üveggel. Reumák, ischiás mell- és derékfájdalmak, fics-

modások, izomsérülések és izomfájdalom bármilyen esetben sikeresen alkalmazható. A SLOAN'S LINIMENT használat gazdaságos: egy üveg tartalma hosszú ideig elegendő. Egy üveg ára Let 75. — Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban.

A SLOAN'S LINIMENT

MINDEN FÁJDALMAT MEGSZÜNTET

Erdélyi műhely

Min dolgoznak, mit olvasnak az erdélyi írók?

Karácsonyi számunkban kezdtük meg irodalmi ankétunkat, amelynek folytatását határoztuk el a beérkező nagymennyiségű nyilatkozatok következtében. Ezuttal körkérdeztünk ketten fülnek: *Rass Károly* gyulafehérvári román kat. teológiai tanár, ismert kritikus és *Maksay Albert* ref. teológiai tanár Kolozsváron, aki nemcsak tudományos munkásságot is fejt ki, de mint lírikussal is gyakran találkozunk szépirodalmi folyóirataink hasábjain.

Rass Károly:

Nem dolgozom új munkán, mert úgy sem tudnám elhelyezni. De gondolatomban van, s ha megvolnának a lehetőségek hozzá, ruhába is öltöztetném. Megmondom, mit szeretnék írni: irodalomtörténetet a családok számára, nem asztaldisznek, hanem olvasásra. Harmincegy évig tanítottam irodalmat, harminc éve járom Erdélyt, tartok irodalmi előadásokat mindenfelé, városi és falusi publikumnak egyaránt, tudom tehát, hogy mit vár a tomeg, és ami még fontosabb: milyen formában? Láttam, hogy mindenki szívesen veszi az irodalmat, de nem irodalomtörténeti pirulákban. Sem Beöthy, sem Pintér, Toldy, vagy Bodnár módszerével nem lehet az irodalmat családi olvasmánnyá tenni. A nagyközönség nem kíváncsi arra, amit a szakemberek akarnak tudni. Azt kell hát adni neki, amit ő vár és akar.

Es így vagyunk a néppel is. Nem is lehet elképzelni, milyen örömmel hallgatja klasszikusainkat kellő bemutatásban, s milyen zsufolt házakat lehet teremteni egy egyszerű irodalmi előadással, ahol nincs más élvezeti cikk, csak maga az előadás. Meggyőződtem róla, hogy üzletileg sem volna egy csöppet sem kockázatos vállalat, ha Aranyval, Petőfivel, Jókával, Gárdonyival, Mikszáthtal, Tömörkénynyel vagy Mórával próbálnak kielégíteni lelki szükségleteit — Szívek harca. Az üldözött grófné s a ponyva többi termékei helyett. Es a népnek is lehetne irodalmi történetet adni olvasókönyv alakjában, csak ne boldogtalankodjunk irodalmi rendszerekkel vagy módszerekkel.

Ez a kettő hiányzik nemcsak az erdélyi, hanem általában a magyar irodalomból: irodalomtörténet a művelt családok és irodalomtörténet a nép számára. Ezt kell megteremteni.

Maksay Albert:

Bizonyosra veszem, hogy nagyon kevés olyan író van, aki elég önfegyelmzett és céltudatos tud lenni alkotó munkájának anyagformáló időszakában. A teljes felelősségre már megértett irodalmi terv útjába váratlan akadályok gördülhetnek; vagy esetleg új ötletek, friss eszmék bukkannak elő s a félig kész mű torz marad, hogy kibontakozhassék az ifjú alkotás. Emiatt nehéz dolog nyilvános vallomást tenni a készülő írásokról. A vallomás kötelez: a be nem tartott kötelezettség vádol.

En régebben verseket és novellákat írtam. Idővel az az érzés erősödött meg bennem, hogy az elbeszélő prózához nincs elég mondanivalóm. Az elbeszélést valaki másnak, rajtam kívül állónak kell elmondanom, akit kielégítőenül hagy, ha keveset mondtam neki. Így mostani szépirodalmi tevékenységem a líra terére szorítkozik. Mikor verset írok, magamnak mondom el benne, ami a lelkemben van. Ha valaki másnak is együtt csendül a lelke az enyémmel, az egy időre újra összebékít az irodalmi nyilvánossággal, de különben beérem azzal, hogy önmagamnak írok. Önmagamnak se sokat, de a nyomtatás számára még kevesebbet.

Irodalmi munkásságom másik mezeje a bibliai tudományok művelése. Félek, ezen a mezőn is nagyon kevesen vannak, akiket érdekel, hogy mit írok, vagy, hogy írok-e egyáltalán valamit? Pedig a szépirodalom iránt rajongó olvasórétegnek se ártana, ha közelebből megismerné a biblia világát. Nemrég jelent meg Thomas Mann „Jákok”-ja. Szép könyv, ám nem az igazi Jákok jön elének benne. Csak olyanforma, mint a bibliai Jákok, de mégis egészen más. Érdekesebb, de színtelenebb. Emberi, de nem Isten emberére ismerünk benne, csak egy freudi figurára. Pompás írás a Feuchtwanger „Zsidó háború”-ja is. Az eredetiben különösen. Sajnos, a fordításán az érzik, hogy a fordító nem eléggé jártas a két testamentum és az intertestamentális idő irodalmában.

Nem sorolom fel, hogy mennyi ilyen tervem van. Csak egyet említek meg: évek óta foglalkozom a zsidók babiloni fogságával. Lehet, hogy az idén meg is írom. A nyáron Berlinben a Vorderasiatisches Museum nagyszerű gyűjteményében elfogadott ámulattal néztem és tanulmányoztam az akkori Babilon káprázatos kulturára valló építészeti és egyéb emlékeit. Robert Koldewey egy negyedszázadon át dolgozott, amíg részben napfényre hozta őket.

Most rovgatom papírra uti benyomásaimat. Főképpen az iroszáglatokat és a dántalakat. De vajon kiváncsi-e a rengeteg bajjal és problémával vesző erdélyi olvasó arra, hogy mi van Osszian földjén, vagy Andersen, Thorwaldsen és Kierkegaard hazájában?

Az írásaim önkénytelenül is befolyásolják az olvasmányaimat. Az ir irodalom regionális mozgalmait korábban is tanulmányoztam, Andersen meséi kedves olvasmányaim gyerekkorom óta. Mióta azonban jártam a földön, amelyből kinőttek, felfokozódott az érdeklődésem és szeretetem irántuk. Ezek az északi ködökkel sokszor szembenéző írók igazán közel állnak hozzám. Hanem azért mások könyveit is szívesen olvasom. Nem tervszerűen olvasok, inkább az újdonság kedvéért. Az ujak közül az amerikai Ernest Hemingway és a naturalizált angol Michael Arlen váltak egy időre kedvenceimmé.

Az erdélyi magyar irodalom művelői közt sokan vannak, akiket igen szeretek. Sajnos, sokan vannak olyanok is, még hozzá a kritika szerint beérkezettek, akiket én kevésre taksálok. En azonban nem a megfelelő felülbírálati kritika hiányát látom az erdélyi irodalmi élet főfogyatkozásának, hanem az önkritikáét. Ha az utolsó tizenöt év alatt harmadannyit produkáltak volna az erdélyi írók, mint amennyit megírtak, úgy vélem kitűnő lenne az összeredmény. Így ellenben a nagy alkotások értékszigetét veszedelmesen mossa a selejtesek tengerdagálya. Gondolom, áldott munkát végezne az az irodalompolitika, amely gátat vetne a színvonalon aluli szépirodalmi alkotások árjának, viszont az elhanyagolt és agyonhallgatott tudományos irodalomnak jobban a hóna alá nyúlva.

Matild-Borviz és az Előpataki-Borviz

Romániának két legjobb lúgos ásványvize. Kérje mindenütt csakis ezeket a természetes ásványvizeket.

Főlerakat Kolozsvár és vidékére:

Hamlet József, strada Paris 38.

Kutkezelőség:

Fleischer György, Brassó

Egy erdélyi főur följegyzései

(Rudnyánszky Sándor báró hagyatékából)

Fiatal tanárjelölt korában Kováts S. János, aki később a nagyváradi kereskedelmi iskola igazgatója lett, Erdélyben nyaralt. A múlt század kilencvenes éveiben a bicikli még új találmányszámba ment s Erdélyben elég ismeretlen közlekedési eszköz volt. Kováts elhatározta, hogy Erdélyben biciklin tesz nagyobb körutat. El is ment s bár sok helyen alaposan megbámulták az ördög-motollát, szerencsésen megjárta utját. Visszaérkezve, ismerőseinek elbeszélte utazását s akkor mondta el a többi között, hogy mindenfelé szívesen látták s bár az uton a lovak sok helyen féltek tőle, még sem volt semmi baj, csak a tordai hidvámnál fordult elő egy kis fennakadás.

Ott ugyanis minden jármű után vámot kell fizetni. Egy gyalogos ember után két krajcár, egy könnyű kocsi tíz, teherkocsi husz krajcár, az áthajtott szarvasmarha, ló, kézi csomag után négy krajcár. Már most mikor rákerült volna a sor, a vámos zavarba jött, mert bicikliről szó sem volt, talán még a vámos sem látott olyat soha addig. Zavartan válogatott s vámcédulák között s mormogott:

— Gyalogos ember nem, mert rajta ül, kocsnak sem kocsi, székének nem székér.

Végre merész elhatározással letépett egy cédulát:

— Tessék! A vám négy krajcár!

Kováts kifizette a vámot s megnézte a nyugtát. Ez volt a szövege:

„Nyugta. Négy krajcárról. Egy darab szabadmarha után.”

Eredeti alak volt Szolnok-Dobokamegyében a gyékényesi görög katolikus pap. Eszes és gyors felfogású ember. Egyszer az egyik megyebeli birtokossal, egy bároval keveredett vitába, ki hives volt arról, hogy vita közben nem mindig használt parlamentáris kifejezéseket. Akkor is tűzbe jött s felhevülten mondta a papnak:

— Igen, ez így van, de persze annyi marha és ostoba ember van, akinek az ilyesmi nem megy a fejébe!

A páter megértően bólintgatott.

— Az már igaz. Nem is hiszi Méltóságod, mennyi marha van e földön. Mindenesetre legalább egygyel több, sem mint gondolni! ...

A régi jó világban egész Magyarországon, de főként Erdélyben az ebéd jóval több fogásból állt, mint manapság, különösen az ünnepi ebéd, szinte érthetetlen, hogyan is lehetett azt a tömértelen ételsort végigenni. Pedig végigittuk elejétől végéig.

Emlékszem, hogy gyermekkoromban nagybátyám, Mikó Bálint, ki közel három évtizeden át Csik vármegye főispánja volt, a vármegye tavaszi és őszi közgyűlése után minden évben ugynevezett „nagy ebéd”-et adott a törvényhatósági bizottsági tagoknak. A bizottsági tagok Csikmegyében nagyrészen székely kis- és középgazdák voltak, úgy, hogy ezeken az ebédeken a vendégeknek legalább is a fele csizmás, szürposztónadrágos székely volt és így az étlap is az ő ízlésük-höz mérten volt összeállítva. Bár a fogások változtak, nagyjában a következő volt az étrend:

1. Leves.
2. Hal és hideg előétel, kinek ízlése szerint.
3. Sült. Marha vagy borjú, körítésekkel.
4. Szárnyas. Szintén körítéssel, salátával és kompottal.
5. Sült tészta. Többnyire almarétes, vagy ehhez hasonló.
6. Töltött káposzta. Ez minden alkalommal elengedhetetlen fogás volt.
7. Sült malac, vagy vad, megfelelő körettel.
8. Fagylalt, vagy párfé. Torta és apró sütemény.
9. Sajtok, vaj, retak.
10. Gyümölcs és zsardinett.

Ezekhez járult még kellő mennyiségű különféle bor, pezsgő, savanyuvíz, feketekávé és többféle szeszital.

Ma szinte lehetetlennek látszik, hogy mindezt valaki végig tudja enni, de akkor — pedig magam is sok ilyen ebédet vettem részt — nem emlékszem, hogy sok ember lett volna olyan, aki az egészet végig nem ette volna jó étvágyal.

Egyszer, emlékszem, mint fiatal gyerek az asztal végén ültem s szomszédom, egy jóképű csizmás, székely volt. Mikor utolsóelőtti fogásnál az inas a sajtot odakinálta neki, a közel negyedkilós darabot egészben kivette és megette, megjegyezvén:

— Innámr. ezt a kis darabot csak nem hagyom itt!

A koalíciós kormány idejében Kállay Ubul lett a főispán. Ő nem ismervén akkor még a székelyek étvágyát, első ebédjén szintén nagy ebédet adott ugyan, de a fentebbi ételsornál rövidebbet. A meghívottak meglepetve vették észre, hogy milyen hamar vége lett az ebédnek. Egyikük meg is jegyezte, elég hangosan:

— Gyenge gyomra lehet az új főispánunknak, ha azt hiszi, hogy ilyen főfogra való ebéd elég egy székelynek ...

HIREK

— **Kállay Miklós lengyel köztársasági elnök vendége volt.** Budapestről jelentik: Kállay földművelésügyi miniszter visszaérkezett Lengyelországból, ahol mint Mosciński köztársasági elnök vendége, vadászatot vett részt. Kállay kijelentette, hogy a vadászat alatt alkalma volt a lengyel kormány egyes tagjaival is tárgyalásokat folytatni és a lengyel-magyar kereskedelmi összeköttetést különböző tervek felvetésével elősegíteni.

— **Fasiszták és antifasiszták harca Brüsszelben.** Brüsszelből jelentik: Az új folyamán a fasiszták és antifasiszták között veres kimeneteli harc folyt le. A fasiszták gyűlést tartottak, amelyre az ellenfelük behatoltak és inzultáltak a jelenlevőket. Formális harc keletkezett, amely az uccán is folytatódott. Az uccai harcba beavatkozott a rendőrség és katonaság is és a rendet csak nagy nehezen állították helyre.

— **Ujabb törvényjavaslatok Németországban a birodalom egységesítéséről.** Londonból jelentik: A Daily Telegraph értesülése szerint Hitler Németország egységes államává való szervezésével újabb kormányintézkedéseket kíván tételni. Rövidesen rendelet jelenik meg, amely törvényen kívül helyezi a tartományi gyűléseket és ezt követni fogja újabb rendelkezés, amely szerint Németországban az egyes tartományok egyszersmindenkora meg fognak szűnni. Tulajdonképpen jelentős változás nem történik, csupán a ténylegesen fennálló állapotokat igyekeznek majd közjogi formulába bujtatni.

— **A cseh rendőrség letartóztatott egy kassai magyar lapszerkesztőt.** Kassáról jelentik: A rendőrség házkutatást tartott Köves Illés dr., a Kassai Újság felelős szerkesztőjének lakásán. A házkutatás után Kövest letartóztatták. Állítólag Köves államellenes cselekedeteket követett el.

— **Megmaradnak a postamesterek.** Az utóbbi időben olyan hírek terjedtek el a vidéken, hogy a postavezérigazgatóság fel akar mondani az összes postamestereknek és helyüket postatisztviselőkkel kívánja betölteni. Az aggodalmat keltő hírekről megkérdeztünk egy beavatott egyéniséget, aki a következő felvilágosításokat adta: Való az, hogy a posta vezérigazgatója azzal a gondolattal foglalkozott, hogy kicseréli a postamestereket, mert ilymódon akart helyet csinálni azoknak a tisztviselőknek, akiket Bukarestben szándékozik leépíteni. A vezérigazgató felszólította a kerületi igazgatókat, hogy ehhez a tervhez hozzászóljanak és véleményüket közöljék vele. Az illetékes szakemberek károsnak és keresztülvihetetlennek tartották a tervet és kijelentették, hogy a posta költségeit erősen fokozná a postamesterek tisztviselőkkel való kicserélése. A szerződéses postamesterek helyébe nyugdíjogosult tisztviselők lépnének, ezek mellett szintén nyugdíjképes szolgákat kellene tartani, ezenkívül házbért, fűtést és világítást fizetni. Miután az eddigi értesülések szerint valamennyi véleményező szerv a postamesterek felváltásának terve ellen nyilatkozott, nem valószínű, hogy a vezérigazgatóság ötlete kivételre kerüljön.

— **Ujból agyonlőttek a szerb határon két magyar alattvalót.** Belgrádból jelentik: Tegnap a jugoszláv határőrök a magyar határon Kotor zalamegyei község közelében két embert vettek észre, amint azok a határ felé igyekeztek. A határőrök megállásra szólították a két embert, ezek azonban nem engedelmesskedtek a felszólításnak, mire a határőrök sörtüzet adtak rájuk. A két egyént a golyók halálosan megsebesítették, úgyhogy mire a graniésárok oda értek, már halott volt mind a kettő. A mellettük lévő csempészárukból arra következtetnek, hogy csempészek voltak, de személyazonosságukat nem tudják megállapítani, mert semmiféle iratot nem találtak náluk.

— **Janovics Jenő és Bartalis János a budapesti rádióban.** Budapestről jelentik: Janovics Jenő dr. szerdán délután fél hat órakor a rádióban előadást tart az erdélyi színészetéről és az erdélyi színházi múlt vezető nagyságairól. Csütörtökön 5.55 órakor pedig a pozsonyi rádióban Bartalis János fog verseiből előadni. Ugyanakkor Tamás Lajos Bartalis János költészetét fogja ismertetni.

Román-magyar-német gyors- és gépirónó

sokéves tapasztalattal, legjobb ajánlatokkal azonnal vagy később megfelelő elhelyezkedést keres. Ajánlatokat „Iru/1005” jeligen Rudolf Mosse, Sibiu továbbít.

— **Magyar-szerb vegyes bíróság ül össze Párisban.** Budapestről jelentik: A napokban magyar-szerb vegyes döntőbíróság ül össze Párisban. A bíróság 19 agrár és 27 zárlati ügygel foglalkozik. Magyar részről Tomcsányi egyetemi tanár, jugoszláv részről Arangelovics vesznek részt a bíróságnál.

— **A sűrű köd miatt megállt az uccai forgalom Bukarestben.** Bukarestből jelentik: Szombaton reggel Bukarestben olyan sűrű köd volt, hogy egyes forgalmasabb uccákon kénytelenek voltak leállítani a járműveket. A cőroceeni piacon egy autótaxi, egy autóbusz és egy villamos egymásnak szaladtak. Az autóbusz teljesen összetört, ellenben a villamos kocsinak és a taxinak semmi baja nem történt. Két-három könnyebb sebesülés a karambol következménye.

— **Bonnaure képviselőt letartóztatták.** Párisból jelentik: Ujabb jelentés szerint Stavisky felesége négyórás kihallgatás után több politikus nevét jelölte meg, akik ellen a vizsgálat megindult. A Volonté letartóztatásban lévő szerkesztője is kijelentette, hogy 153 nevet tartalmazó listát a rendőrség rendelkezésére fogja bocsátani. Bonnaure képviselőt, akinek mentelmi jogát felfüggesztették, ma letartóztatták és átadták a bayonnei ügyészségnek.

— **Elárvereztek egy ismert budapesti kávéházat.** Budapestről jelentik: Ismét egyik híres budapesti kávéház redőnyeit húzták le. A József körüti Bodó-kávéház tulajdonosa már hónapok óta válsággal küzd. Több ezer pengő házbér-tartozása volt és ennek fejében a kávéházat tegnap elárverezték.

— **Lemondott egy magyarországi képviselő mandátumáról.** Budapestről jelentik: Pap Szabó Károly, mezőkeresztesi képviselő, a kormánypart tagja, lemondott mandátumáról. A lemondást nem indokolta meg. A választást a mezőkeresztesi kerületben rövid idő múlva kiírják.

— **Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, hát- és derekfájás ellen a természetadta „Ferenc József” keserűviz, naponként többször bevéve, hathatós segítséget nyújt.** Tudományos megfigyelések beigazolták, hogy a Ferenc József viz alhasi megbetegedések eseteiben gyorsan és mindig egyhén hat.

— **Szenné égett két kisgyermek.** Cetatea Albából jelentik: Egy paraszttasszony ma reggel tüzet gyújtott lakásának kemencéjében s két kis gyermekét magukra hagyva, átment a szomszédba. A gyermekek ruhája játék közben meggyúlt s mire anyjuk visszatért, mindketten szenné égtek.

— **Hirtelen meghalt egy magyar csendőrtábornok.** Budapestről jelentik: Rákóczi Gyula, nyugalmazott csendőrtábornok hirtelen rosszul lett és meghalt. Az a feltevés, hogy régi szívbaja ölte meg.

A
legmegbízhatóbb
ÓVSZER

— **Tüzes vas, felakasztás, hering.** Párisban kegyetlenséggel elkövetett gyilkosságról érkeznek hírek a Máramaroszigettől mintegy öt kilométernyi távolságban fekvő és Csehszlovákiához tartozó Alsóapsa községből. Siman Aurél ottani gazdálkodónak volt egy kis szolgálja: a tizenegy éves Orosz János, aki árva gyermek és így kereste meg kenyerét. Röviddel ezelőtt Simanék azzal gyanúsították a kisfiút, hogy ellopott a házból négyszáz csehkoronát. Orosz János tagadta, hogy látta volna a pénzt, de hasztalan esküdözött és fogadkozott, Simanék állították, hogy a pénz csak a gyerek kezén tűnhetett el. Ezért aztán vallatóra is fogták a fiút, akit a legbarbárabb eszközökkel kintoztak. Betörték a bordáit, tüzes vassal égették az orrát, fejjel lefelé felakasztották, sós heringet etettek vele és aztán szomjan hagyták. Az agyonkínzott gyermek jajgatásától már zugott az egész község, amikor végre megjelent a csendőrség és megfékezte a vadállat módjára féktelenkedő Simant, annak apját és bátyját. A szerencsétlen kisfiút, akit öt napon keresztül vallattak ilyen közepkori eszközökkel, kórházba szállították, azonban még az uton kiszenvedett. A három Simant, akiket a csendőrség csak nagynehezen mentett meg a parasztok lincselésétől, letartóztatták.

MEGJELENT:

VÁSÁRHELYI JÁNOSNAK

**HITTEM, AZÉRT
„H” SZÓLOTTAM**

c i m ű
könyve.

A könyv szerzőnek 32 prédikációját, 20 esztétikai és 24 temetési beszédjét foglalja magában.

Beszerezhető
a Minerva Rt. könyvkereskedésében
Cluj — Kolozsvár.

Ma

Vasárnap,
Január 14.
Bódog
napja

Nyitvalevő könyvtárak és muzeumok: Az egyetemi könyvtár olvasótermei d. e. 8—13, d. u. 15—20. A kölcsönző osztály d. e. 8—13, d. u. 15—18. Az Egyetemi Könyvtár Népkönyvtára d. u. 14—20. Archeológiai Muzeum, EME könyv-, érem-, régiség- és képtára, Cloulec-képtár: d. e. 9—1. EKE, Ereklie Muzeum: d. e. 9—1. Etnográfiai Muzeum: délelőtt 9—1, délután 3—6. A Magyar Zenekonzervatórium teadélutánja d. u. 5-től.)

Román Opera: Cigánybáró.
Select-mozgó: Fehér apáca. — Edison: I. Dramasín. (Pola Negri). II. A halálvolgy utasa. (Tom Mix). — Capitol: Ofensége autója. (Lillian Harvey). — Royal: Chandu, a nagy mágus. — Urania: Csólkprofesszor.

Inspekciós győgszertárak: Kohn (P. Unirli), Somlea (C. Regele Ferdinand), Nagy Árpád (Mojilor), Cseresznyés (M. Foch).

**KRITIKAI
CSEVEGÉSEK**
O. GHIBU
ERDELYI RÓM. KATH. TÁRGYU
ADATAIRÓL

I. füzet.
Írta: Mészáros Cirill
40 lefjért kapható a Minerva könyvesboltban Cluj — Kvár, str. Reg. Maria 1.

412 millió lej a posta 1932. évi deficitje. A romániai posta vezérigazgatósága most közölte az 1932. évi mérlegét, amelyet az 1933. évi március 31-én zárt le. A mérleg szerint a romániai posta 412 millió lej deficittel zárta üzletét. A deficit oka elsősorban a postai tarifák sorozatos emelésében keresendő, mert a drága tarifa miatt a postai szolgálat igénybevétele a közönség részéről lényegesen csökkent. Szakértők megállapítása szerint a postai forgalom növelése, a bevételek fokozása és ezzel a deficit kiküszöbölése csak úgy volna elérhető, ha a posta vezérigazgatósága a mai gazdasági és pénzügyi viszonyokhoz alkalmazkodó díjszabást állapítana meg és lényegesen leszállítaná a túlzottan magas postai tarifákat.

Farkascsordák garázdálkodnak a Regátban. Bukarestből jelentik: A Regátban uralkodó heves fagyoknak újabb áldozatai vannak. Elena Irofte lungani községben asszony, amint a városból hazafelé tartott, megfagyott. Utközben heves hófúvás érte utól, amely lehetlenné tette, hogy tovább gyalogoljon. Összesett az uton és a járókelők csak másnap találta meg teljesen megfagyva. Több farkascsorda látogatott be a környéken lévő falvakba. Frumusel községben a farkasok megtámadták Mihail Olariu gazda házát, ahonnan csak nehézséggel tudták őket elkergetni. Sinesti községben a farkasok több lovat és szarvasmarhát téptek össze.

Tartósan ondolál, haját fesi, garanciával Bőszörményi
hőgyfodrisz
Cluj-Kolozsvár, Str. Matei.

Kirabolták a lasli monopólium hivatal pénztárosát. Lasiból jelentik: A csendőrséget értesítették, hogy a város közelében vakmerő rablótámadás történt. Salmann Mayer, a monopólium intézetek pénztárosa tegnap a megye néhány községében látogatást tett s a különböző tőzsdékből nagymennyiségű pénzt szedett össze. Golaesti község közelében a monopólium pénztárosát több felfegyverzett egyén támadta meg, akik hatvanezer lejt és nagymennyiségű finom dohányt és cigarettát raboltak el tőle. Még mielőtt segítséget kaphatott volna valahonnan, a banditák nyomtalanul eltűntek.

A vállak és nyakszirt idegbántalmat rendkívül gyengéssé és a test kimerültségét okozhatják. Azonnali enyhülést érez, ha Sloan's Liniment-et használ és a fájdalmas részeket könnyedén bekenni vele. Sloan's Liniment megszűnteti a fájdalmakat.

Megszökött két templomépítésre kirendelt fegyenc. Brailából jelentik: A börtön igazgatósága egy csapat fegyencet küldött egy közeli községbe, hogy az ott épülő templom dolgozzanak. A fegyencet egy rozoga házban szállásolták el, hogy ne kelljen minden este visszakísérni őket. A következő nap reggelén azonban az örök azt vették észre, hogy két fegyenc: Timofte Stefanu és Alexe Ileo, akiknek ügyében a vizsgálat még folyamatban volt, eltűnt. Értesítették a csendőrséget és a börtön igazgatóságot. A szökés az egyik rendőr hibájából történt, akit nyomban letartóztattak és bíróság elé állítottak.

Willing Miklós fodrász ezúton értesíti t. vendégeit, hogy január 15-étől üzletét ideiglenesen a Főter 21. számú ház udvarában bérelt helyiségbe helyezte át.

Korcsolyázni volt, vagy pedig elkísért valakit a vihar idejében, egy hűlés biztos, ha nem éppen egy nátház. Hogy ilyen kellemetlenségeknek idejében ki tudjunk térni, szedjen azonnal egy kapszula Algocratint, amelynek házában nem szabad hiányoznia.

Keresek megvételre

belvárosban lehetőleg adómentes jóvedelmező bérházat 1,500,000 lejiv. Ajánlatok „Kézpénz befektetés” feligére kiadoba.

Az élő, aki hivatalosan — meghalt. Kisenevből jelentik: Érdekes eset történt a városban. Néhány hónappal ezelőtt két gyermeket vittek be a kórházba, Radu Joant és Radu Constantint. A kis Joan meghalt, de a halotti bizonyítványon tévedésből mindenhol testvérének, Constantinnak nevét írták, aki pedig életben maradt. A szülők meglepetéssel látták, hogy a halottas okmányokon mindenhol az életben maradt gyermek neve szerepel, aki ilyenformán hivatalosan élő-halottá vált. A törvényszék elé vitték a panaszukat, ahol többszöri elhalasztás után tegnap hozták meg a határozatot, amely végre ismét az élők közé sorozta a fiút, akiről szabályos halotti bizonyítványt állítottak ki.

Elkészült az új osztrák alkotmányreform

Január második felében kezdik meg az alkotmányreform letárgyalását — Stahrhemberg felszólította híveit, hogy mindaddig ne nyugodjanak meg, amíg a fasiszta Ausztria nem jön létre

(Bécs, január 13.) Ender miniszter Voralbergből Bécsbe érkezett és Miklas köztársasági elnöknek, valamint Dollfuss kancellárnak átnyújtotta a kidolgozott új alkotmány-tervezetet. Az alkotmány-reform körül azok a törvényhozó tevékenységek, amelyek eddig a nemzettanács és a szövetségi tanács kezében voltak, a jövőben négy különböző fórum hatáskörébe utaltatnak. A jövőben a törvényhozás munkakörében az **államtanács, a tartományok tanácsa, a kulturkamara és a gazdasági kamara** fognak résztvenni.

Az államtanácsot a kormány javaslatára a köztársasági elnök nevezi ki. Az országtanács, illetve tartományok tanácsa egybefoglalja a tartományok képviselőit. Ebben a tanácsban résztvesznek a tartományfőnökök helyettesei és az egyes tartományi pénzügyi referensek. Mindkét törvényhozó testületnél a kormánynak tanácskozó és együtt szavazó tevékenysége lesz. A törvényhozásban résztvevő gazdasági kamarát az erre hivatott gazdasági szervek fogják megválasztani, kultur-kamarát a hat foglalkozási rend, éspedig: lelkészi rend, nevelői rend, amelyben a tanítók és szülők lesznek képviselve, jogi rend, orvosi rend, művészrend és az önálló szellemi foglalkozások rendje. A négy testület hatáskörének elkülönítésére vonatkozólag még nem történt döntés. Mindenesetre azt az alapelvet tekintik mérvadónak, hogy minden kulturális, jogi és művelődési kérdés a kulturkamara hatáskörébe utaltassék. — az állampénzügyi kérdések, különösen a költségvetés, kereskedelmi szerződés, vámkérdés az államtanács hatáskörébe tartozik, amely a gazdasági kamarával együtt hozza meg a döntését. Mindazokat a problémákat, amelyek egyes tartományokra vonatkoznak, amennyiben gazdasági természetűek, a tartományi tanács és a gazdasági kamara, amennyiben politikai természetűek, az államtanács és a tartományok tanácsának, amennyiben kulturális természetűek, a tartományi tanács és kulturkamara együttes hatáskörébe vonják be.

— Február 3-án lesz a KAC-bál. A kolozvári bál szezon kiemelkedő eseménye, a hagyományos sikerű atlétából, amely évenként a legelittebb magyar közönséget gyűjti össze, ezidén sem marad el, február 3-án rendezik meg az egyesület az Automobil Club és a Kolozvári Kaszinó összes helyiségeiben.

*** Konzervatóriumi táncdelután.** Vasárnap délután a Magyar Konzervatórium szokott táncestélyei újból megkezdődnek.

— Leánykereskedőt fogott el a galaci rendőrség. Galaából jelentik: Névtelen feljelentés alapján a rendőrség veszedelmes leánykereskedőt fogott el. Kiszállottak Angela Noru asszony házához, ahol több 11–13 év közötti fiatal leányt találtak, akiket Angela asszony csekély pénz ellenében a legvadabb orgiákra kényszerített. Angela Norut letartóztatták s a felvett jegyzőkönyvekkel együtt átadták az ügyészségnek.

NYILTTÉR

Mintán értesülésünk szerint egy „Anuarul General Român” (București, Str. Petrascu Vodă 24) címen kiadandó romániai címár részére Fr. Nimhäuser ur hirdetésekét és előfizetéseket akvirál, félreértések elkerülése végett hangsúlyozni óhajtjuk, hogy ez az évkönyv nem azonos a Rudolf Mosse által évek óta kiadott „Anuarul României”-vel (Romániai Címárral) és Fr. Nimhäuser ur cégünkkel, semminemű összeköttetésben nincsen.

Rudolf Mosse S. A.

(*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

Az osztrák köztársaság államszövetségi jellege továbbra is megmarad, csak Bécs helyzete változik meg eddigi közbizleti alkatában. Bécs továbbra is szövetségi főváros lesz és mint ilyen, bizonyos különállási jogokkal rendelkezik, de nem lesz, mint eddig, egy külön szövetségi állam alkotmányos hatáskörrel, de a szövetségi kormány hatáskörébe lesz utalva.

Az alkotmányreformmal a minisztertanács január második felében foglalkozik és az alkotmányreform teljes szövege csak a minisztertanács döntése után kerül a nyilvánosság elé. A formára vonatkozólag, hogy miként emelkedjék törvényerőre az új alkotmány sem az eddigi alkotmánytervezetben, sem az illetékes tényezők tanácskozásain még döntés nem történt.

Amint az alkotmányreformból kitűnik, a kormány sok tekintetben magáévá tette a korporációs állam gondolatát, amelyet a pápai Quadragesimo Anno kezdetű enciklika megjelölt. Kérdéses azonban, hogy a Heimwehr, amely legtagadhatatlanul főtényezője a mai osztrák politikai életnek, magáévá fogja-e tenni a javaslatot, amely csak részben felekezi le a világnézetileg különálló Bécs tagállam propagatív erejét és osztrák fasiszta elképzelés szerint nem huzza ki az „Austro marxizmus”-nak a méregfogát. Stahrhemberg herceg különben proklamációt intézett híveihöz, amelyben hangsúlyozta, hogy a Heimwehr célja a fasiszta gondolatvilágnak korlátlan áttétele megfelelő módon az osztrák törvényhozásba. A Heimwehr célja Ausztria legmélyebbre ható újjászülése, a korrupt államrendszer megszüntetése, az Austro-bolsevizmus maradék nélküli kiirtása, megszabadítása az országnak felelőtlen nemzeti szocialista terroristáktól, a közelet gyökeres megtisztítása minden korrupciótól. A mi végcélunk — mondja Stahrhemberg — keresztény, szabad független, erős német Ausztria. Mindaddig, amíg a fasiszta Ausztria meg nem születik, ne nyugodjatok bajtársak.

Babits Mihály VERSEK
Ára 120 lej. Vidékieknek is a pénz és 10 lej portó előzetes beküldése esetén azonnal szállítjuk a Keleti Újság kiadóhivatala

Cluj
Kolozsvár,
str. Baron L. Pop
(7. Braşsa u.) 5. sz.

NEGER HÖSSZERELMES
A LIGETI ERNŐ ÚJ REGÉNYE
NÉPSZERŰ KIADÁSBAN

Kapjátó a
KELETI ÚJSÁG
kiadóhivatalában
Cluj-Kvár,
str. Baron L. Pop 5.
Vidékieknek is
a pénz és 10 lej
portó előzetes be-
küldése esetén
azonnal szállítjuk

40 lej.

A mi kenyérünk

Ivta: Nyírő József

Estefelé Szotyori, a pap a postáról jövet beszólt hozzánk:

— Leveled volt a postán. Magamhoz vettem. Hátha jó hír van benne.

Az egész család a levél köré gyűlt. Az asszony s nevetlen gyermekeim kicsit reszkettek is. A levél azonban rövid volt:

„Sajnálattal értesítjük, hogy eddig betöltött állását március 1-ével, a nehéz gazdasági viszonyok miatt, felmondjuk.”

Szóltanul néztünk egymásra az asszony-nyal.

Az asszony nem merte mondani: „Miből élünk meg?”; én sem mertem mondani, hogy miből élünk meg. Az asszony ehelyett azt mondotta: „Ne busuljon Kicsiszivem!”, én is azt mondottam: Ne busuljon Kicsiszivem!

A gyermekek ezalatt összevesztek a bélyeg fölött.

Férfiasan és hidegen viselkedtem, mintha nem én kaptam volna a gyászjelentést állásom elvesztéséről. Igaz, hogy félesztendeig is alig láttam pénzt utána, de állás volt.

És most se volt, hetek óta, egy krajcár se a háznál.

— Reggel megyek szántani! — mondottam közömbösen az asszonynak. — Ha van mit, tarisznyáljon fel.

Elvittem az ekevasat élezni a kovácshoz, hogy legyen ideje kisírni magát az asszonynak. Ekét, boronát előkészítettem, a tehene- ket elláttam. Kettő volt. Szerencsére örököltük. Mialatt a szekeret kentem, elhatároztam, hogy nem gondolkodom. Az asszonyt is tömérdek keserű kérdés gyötörte, hogy fekete volt tőlük a homloka; de ezek helyett csak annyit kérdezett:

— Hová megy szántani?

— Sósutba! — hebegtem nehezen, mert olyan furcsa volt a szó.

Mikor a lámpát elfújtuk, az asszony tette magát, hogy alszik, én is tettem magam, hogy alszom és egész éjszaka hajtogattam, mint a bolond a rögeszméjét: „Nem gondolkodom! Nem gondolkodom!”

A gyermekek tudatlanul és szeliden aludtak.

Jókor reggel az asszony kicsit dideregve felemelte a nehéz jármot, kihuzta a járompálát. A szarvuknál fogva kivezettem a tehene- ket.

— Turd bé, ne! — nyomtam bé nehezen az állat nyakát a járomba.

Befogtam a másikat is. A szarvukat el- kötöttem, hogy ne járjanak félre.

Egymásra néztünk a feleségemmel. Mindketten sápadtak voltunk. A tehének rendület- lenül állottak.

Hüvös, kiétlen reggel volt, pénz nem volt a háznál, a gyermekek aludtak.

Az ostort a vállamra vetettem, az asszony kinyitotta a kaput.

— Ne Rendes, Bimbó!

Kicsit elsötétedett előttem a világ, mikor kimentünk a kapun. Nem hittem, hogy szán- tani megyek, hiszen sohase szántottam éle- temben.

Az uton már emberek jártak. Szégyeltem magamat. Az emberek meghökkenve néztek rám, komolyan jó reggelt kívántak és tovább mentek. A tehének össze-vissza jártak, merev fejű szétfeszültek egymástól, ki akartak törni a járomból, végül megállottak dühösen fujva.

— Valami bajuk van! — gondoltam, de nem tudtam, hogy mi bajuk van.

Indulat futott el s az ostorral végigvág- tam rajtok.

— Híjj elé, hogy szakadjon rátok az ég!

Undorodtam magamtól a káromkodás miatt, de arra gondoltam, hogy a vezérigaz- gató ur, aki nekem felmondott, most kolvi- zetet öntet a fürdővizébe s nekünk otthon nincs egy krajcár se a háznál.

A tehének az ütestől előre rontottak s a szekeren táncolt eke, borona.

— Hó! — szökött elibük Gyerkő András, ki a Szövetkezet előtt állott. — Nem jól fogta

be őket tekintetes ur. Meg kell fordítani a csá- belit a helyire, a hojszást hojszból. A fejüket nem szabad ennyire hátra feszíteni!

Egett az arcom a szégyentől, míg Gyerkő András átfogta a marhákat. Néhányan ka- cagtak, de Gyerkő illedelmesen megkérdezte:

— Hová megy szántani?

— A Sósutba, András bátyám!

— Adjon Isten áldást a munkája után! — billentette meg a kalapját. — Üljön csak fel nyugodtan a szekérre! Most már a tehényök maguktól is elmennek!

— Köszönöm, András bátyám!

Megkönnyebbültem, mikor a faluból ki- értem.

A fák még fáztak a patak mellett a me- zőn, még vékony, szintelen volt a napfény, de már lassan zsendült a fű, bomlottak a bokrok.

Az ut mellett, ez, itt a mi földünk. Sze- gény, sovány és fekete, mint én. Mégis a miénk, legyen áldott! Még nem serkent fel téli álmából. Kőd és harmat úgy csillog rajta, mintha megizzadt volna.

Különös izgalmat érzek, mikor előkészitem az ekét, taligát. A tavalyi barázda még lát- szik. Azon kell végig menni, hogy a másót el ne szántsam. Az állatokat beleállítom, kezeim- be veszem az eke két szarvát, de nem merem még megriasztani a két tehene- t. Nem tudom, hogyan kell szántani, hogy jó legyen; de szé- gyenlem így állani, mert valaki jön az uton.

— Rendes, Bimbó! — szólok végre s a két állat lassan megindul. Az eke pár métert a föld színén csuszik. Ránéhezedem, hogy bele- kapjon a földbe. A hantok nagy része így is visszazuhan, a tehének se akarnak egyenesen végigmenni a régi barázdán.

— Nem jól van, tekintetes ur! — kiált utá- nam valaki és jön is, hogy kivegye az ekét a kezemből.

Egy ember a fainból. A nevét nem tudom.

— Igy csak elgazolja a drága földet! —

pirongat és visszatéríti az állatokat.

— No! — csak azt mondja, de szava, min- den mozdulata biztos, határozott.

A föld harsanva borul fel az eke nyomán.

— Milyen egyszerű! — gondolom, de te- hetetlenül állok és nézem.

Az ember kétszer, háromszor is megfordul az ekével.

— Hogy egy kicsit a tehének is belejöjje- nek! — mosolyog, mert leplezi, hogy megsaj- nált és segíteni akar rajtam. — Most tudná-e? — kérdezi kedvesen és átadja az ekét. — Pró- bálja meg!

Féllábon a barázdában (mintha a sirban volna), a másik a szántatlan földön, de min- den lépésnél akadnak össze.

— Igy álljon! — magyarázza az ember. — Jó. No, most!

Az állatok megfeszülve huznak.

— Ne nyomja az ekét! Könnyen kell an- nak járnia. Tartsa egyenesen! — félkézzel utána is kap. — Igy!

Végig is vezeti a barázdát. Sötéten me- gyek utána.

— Kicsit gyenge felfogása van! — jegyzé meg, nem azért, hogy sértsen, hanem mert, ami igaz, az igaz.

— Visszafelé könnyebb! — biztat, tréfál, de én értem a tréfát.

A barázda sikerül.

— No, így tovább! — nyugtat meg az em- ber és elmegy dolgára.

Tényleg, már jobban megy a munka. Ba- rázda barázdára fordul. A vezérigazgató ur Kolozsvárt még alszik, mert talán az este kissé későn jött haza a báróból, én pedig szántok, mert egy krajcár sincs a háznál...

Érzem, hogy sürű, sötét erő ereszkedik a karjaimba és elsötétedik előttem a szántás.

— Megbolondult? Mit csinál tekintetes ur?

— kiált rám az utból az öreg Péter Zsiga és már fut is felém. — Hó! Hó! — állítja meg a tehene- ket.

Magamhoz térek és csak most látom, hogy elhagytuk a barázdát és az ekével össze-vissza

hasogattuk a földet.

— Hol jár az esze! — pirongat Zsiga bá, mert fáj neki a föld megcsufolása, mintha az ő testébe hasítottam volna bele.

— Elgondolkodtam! — feleltem elszántan, sötéten.

Vén Péter Zsiga rám néz. Talán a vissza- fojtott könnyet látta meg a szememben, mert ő is elkomorodik, láthatólag megrendül és már szeliden szól.

— Nem magának való a szántás, tekinte- tes ur!

— Igen, de egy krajcár sincs a háznál! — tör ki belőlem, — s az állásomat felmondták igaztalanul.

Zsiga bá nem felel, hanem a tehenekre támad.

— Nincs szömötök, hogy a súly egye ki! Nem látjátok a barázdát?... Hogy a farkasok egyenek meg! ...Nehéz kenyér a miénk! — mondja bölcsen, mialatt az eke fölé görbül.

Szóltanul megyek mellette.

— Egyet nyugudjék! — biztat Zsiga bá. — Szipjon el egy szivart, amíg egyet-kettőt si- rülök... Csuf vétket csinált, — nézi a felha- sitott földet.

„Vétek”-nek nevezik, ha szántatlan marad egy-egy darab föld, vagy össze-vissza jár az eke.

Addig nem is hagyja abba, míg helyre nem hozza a vétket, hogy ne lássa más és ne kelljen szégyenkezniem miatta.

— Mikor szántunk, nem szabad egyébre gondolnunk! — adja át az eke szarvát, de még megnézi, hogyan inditom az új pántlikát és kiigazítja. — Se tulságosan keskenyre ne ve- gye, se szélesre! A föld mindig megmutatja magát! Itt leszek szemben a másik oldalon, ha valami baj találna lenni.

Már nem törődöm semmivel. Se Istennel, se étellel, se kisebbségi sorssal, se állással, se vezérigazgatóval. Szántok dacos, kemény in- dulattal. Az eke szarva ropog a markomban és úgy belévágom a szerszámot a földbe, hogy tö- rik össze minden. A tehének erőlködve, lük- tető bordákkal huznak, hogy szakadnak meg a nagy erőfeszítéstől. Idegeim muzsikálnak. Ostorral vágok végig rajtok, hogy véres lesz a hátuk.

— Gyorsabban! — orditom. — Szántsunk, míg őrre huzunk, azt a jóságos keservit a vi- lágnak!

Agyam még jobban besötétedik, az ideg- roham erősödik. Nem is látom, hogy a mezőre igyekvő emberek megállanak mögöttem és ré- mültlen nézik, hogyan birkózom a földdel. Ér- zik, hogy gyilkos, halálos tusa ez. Megremeg- nek, mikor látják, hogy nem fordulok meg, a más földjén is átmegyek és keresztül-kasul- szántom a határt imbolyogva, az ekére der- medten, amely mélyen, tövig halad a földben és szikrázik, csikorog a rejtőző sziklákon. A te- henek elkinzottan felhördülnek, előbb az egyik, azután a másik. A barázda fekete árkaiban szétvágott férgek kinlódnak, tekeregnek, hal- dokolnak. Kezem, lábam remeg, szájamon dől a forró lehellet, a kalapom elhull, hajam csap- zott, zilált, egész testem verejtékben fürdik és fáradt szédületben táncol előttem a határ...

— Híjj előre, tehének! — orditom, mert egy krajcár sincs a háznál és meg kell élni s a vezérigazgató ur...

A pacsirták megrettenve huzódnak félre a földem fölül. Egyszerre a nap is elsötétedik, mintha Jézus Krisztus halt volna meg, s az eke szarva kicsuszik a markomból...

— — — — —

Mikor magamhoz tértem, a szekéren fe- küdtem, fejem egy zsákon pihent, be voltam takarva öreg, szennyes báránypőr-kozsókkal. A tehének a patak partján legeltek s a szekér- rudon egy fiu gyermek, a vén Péter Zsiga onokája furulyát duvasztott. Meglepetésem látom, hogy a földem fel van szántva, bevetve, elbo- ronálva.

— Kicsi Zsiga! — szóltam oda a kölyök- nek, — ki szántotta fel a földemet.

— A földet? — csudálkozott a gyermek, ki engem őrizett. — Az ugy volt, tudja-e, hogy amikor hire ment a mezőn, hogy a tekintetes ur megbolondult, aki csak ember erre járt, min- denki huzott néhány barázdát s a végén fel- szántódott.

Kissé újból elkápráztam és visszaroskad- tam a szekérbe, de ismét magamhoz tértem.

Fájdalmas és szép volt.

Némán fogtam be a tehene- ket, hogy haza- menjek.

Különben dél volt. A nap békésen sütött s a fű reggel óta is nagyot zsendült...

Hölgyeim - beszéljük meg:

Az állatoknak igaz, hü barátja vagyok. Korántsem friss keleti barátság ez közöttünk, hanem velünk született vonzalom. Még gyermekkoromban, mikor még nem volt ilyen divatos és általános az állatkultusz, engem mély barátság fűzött egy-egy lóhoz, kutya-hoz, sőt még kis bocikhoz is. Nálam megértőbb, jobb barátot nem kapnak.

Igy nagy szó, ha még engem is megdöbent az az állatszeretet, ami csak a mai tulzó világban fordulhat elő.

Egy németországi városkában a gyakori veszettség miatt kötelezővé tették a kutyák kiirtását. Egy magános öreg urnak mindene volt hűséges kis kutyája. Ezt nagyon is megértjük: az egyetlen lélek, kit magának mondhatott, ki ragaszkodott hozzá. Mikor az öreg megtudta a rendeletet, nem akarva túlélni kedvencét, saját fejébe röpitett golyót. (Ezt már nem értjük meg.)

Pesten a Damjanich-utcában ezelőtt három évvel épült fel a 40-42. sz. hatalmas és szép bérpalota. Mindeddig üresen állott a telek: egy nagy elvadult kert. Tulajdonosa sok, sok évvel ezelőtt oda temettette el kedvenc hátsólovát. A gazda halála után megrökönyödve vették tudomásul örökösei, hogy az értékes telek egyiküké sem, hanem a — lóé. Nem szabad azt eladni, még kevésbé beépíteni. Nem tudom a fejleményeket, az örökösök pereltek-e a ló ellen, vagy a város sokallta meg, a város szívében lévő építészeti elhagyott kertet, — de a bérpalota felépült.

Tatár a tó egyik szigetén Eszterházy Móric gróf mauzoleumot építtetett kedves lovának.

Angliában, Amerikában egész nagy állattemetők vannak, pazar síremlékekkel, melyek szinte tultesznek az egyiptomi emlékeken, amelyek alá a szent macskák, házibikák, ibiszek, krokodilusok bebalzsamozott mumiai temettek.

Bánjunk az állatokkal jól, szeressük, becérzük őket. Megérdemlik önzetlen szeretetükért. (Mert az állat nem önző.) De ne felejtsük el, hogy mennyi szegény, szerencsétlen éhező gyermek van, ki boldognak mondhatná magát, ha azt kapná ebédre, amitől egy elkényeztetett kutya finnyásan elfordul.

*

Akármerre megyünk, ma minden szalon tele antikvitással. Szinte versengnek a nők, kinek van szebb komódja, több régi pohara. És szinte ész nélkül vásárolják.

Szép megbecsülni, kegyelettel megőrizni a mult maradványait, én csak az egyéni véleményemnek adok kifejezést, — ha lehet — az alábbiakban. Az is lehet, hogy nincs igazam.

Nekem például az a véleményem, hogy különös értéke csak az öröklött régiségeknek van. Ha tudjuk, hogy az az öreg karosszék azért van ott a kályha mellett, mert dédapám abban szívtta el ebédutáni pipáját. Annál az íróasztalnál írta nagyanyám tizenhat éves korában szerelmes leveleit. És szépapám az a „Spieluhr” riasztotta fel délutáni bóbiskolásából. Ez az a szék, melyen valamikor spinétezett nagymama. miközben dédanyuska a berakásos asztalnál szorgalmasan kötögette az örökös strimflit. És amely butorokkal együtt én magam is felnőttem. Így lesz csak a butoroknak életük, lelkiük, hagyományuk.

Ugyanigy vagyok a vitrintárgyakkal is. Tölem telve lehet a legszebb poharakkal, csészékkel, nem érdekel. Csak amennyire az udvariasság és műveltség megkívánja.

Ellenben nagyanyám vitrinje mellett órá-

kat töltöttem és hallgattam magyarázatát. Minden darabhoz emléke tapad, mindennek multja van.

— Látod, Fiam, — magyarázta, — ezt a poharat? Szegény Apám ebből itta ki mindig az orvosságát. Azt a csészét, mint régiséget kaptam nászajándékkul a nagynénemtől, — régi, családi darab volt már akkor, — bizony régen, hetvenkét évvel ezelőtt. Abban a pohárban, abban a dupla, csiszolt, fehérben tartotta nagymama a mosdón a fogkeféket. Soha sem hittem volna, hogy vitrinbe kerül. És drága Edesanyámnak ebből az aranyos, különös fülű csészéből izlett csak a kávé.

Igy van értelme a régiségnek. Van patinája. Nem idegenek lelke szól belőlük, hanem bennük van az én családom lelke, teste, vére. Így a régiség divatja nemcsak divat, vagy — pardon az erős kifejezésért, — smokkság.

A legdivatosabb, legelegánsabb és legcélszerűbb délelőtti viselet a pullover. Olyan általános, hogy ritka az a ház, hol pullovert ne kötnének. Az az előnye, hogy a házi kötésűek még szebbek, mint a gyáriak. Sokfélekép tudjuk ma már variálni, kedvünk szerint választ-

hatunk fazon, — hogy a színekről ne is beszéljünk.

Külön élvezet a kötés. És milyen büszkén hordunk egy ilyen „saját kötés”-t és milyen öntudattal feleljük a dícséretekre: „én készítettem”. A mi ravatúrjaink nem csak az a célja, hogy szórakoztasson, hanem, ha úgy adódik, hasznos utbaigazításokkal is kíván szolgálni.

Azt hiszem örömet szerzek kedves olvasóimnak, ha leküzlöm egy divatos pullover készítését, módját. Én most kötöm magamnak, de láthatják, nem vagyok irigy, — legyen másnak is. Tehát:

A pullover raglános, kerek kis kivágása van, mire egy körgallér borul. Az egész pullover egy sima, egy fordított szemből készül, — mi nagyon szépen kiadja a formát, — vastag hárászából. Én egy német lapból vettem ki, ilyen részletességgel volt leírva, mint ahogy én is leadom — a gyengébbek kedvéért.

„Három és feles türel 112 szemre kezdeni. Így kell kötni 12 sort egy sima, egy fordítottal. (Még egyszer kijelentem, az egész pullover egy sima, egy fordított szemből készül.) Atkötjük négy és feles türel és egy sort szaporítunk. Még pedig a sor elején egyet és egyet a végén.

Ezzel a 114 szemmel kötünk 15 sort. Egy sort szaporítunk, egyet az elején, egyet a végén.

Ezzel a 116 szemmel kötünk husz sort. Egy sort szaporítunk, egyet az elején, egyet a végén.

Ezzel a 118 szemmel kötünk husz sort. Egy sort szaporítunk, egyet az elején, egyet a végén.

Ezzel a 120 szemmel kötünk hat sort. Eljutunk a karöltökhöz. A sor elején hat szemet befejezünk, mindkét oldalon.

Ezzel a 108 szemmel kötünk 40 sort, minden második sornál apasztani egy szemet az elején és végén.

Kötünk 29 szemet, ezeket ráfesszük egy uj türel.

Tíz szemet közből befejezünk.

A többi 29 szemmel kötünk tíz sort. Még pedig ugy, hogy a karöltönél minden második sor elején apasztunk egyet, és a nyaknál minden sornál két szemet apasztunk.

Nem bírom tovább

Megöl a fejfájás, a fejtörések napról-napra sürűbben kóznak és úgy érzem, mintha abroncsba szorítanák a fejem.

— Mit csinálhat Ön kétségbeesésén? De hogy ne szenvedjen és kínlódjon tovább, vagy olyan gyógyszerekre kísérletezzék, amelyek vagy egyáltalán nem használnak, vagy esetleg árthatnak is, ajánlunk Önnek egy olcsó, egyszerű és kitűnő orvosságot, amelyet úgy a külföldön, mint nálunk már régóta használnak és amely elsőrendűen bevált. Olyan készítmény ez, amely összetételénél fogva, csodás hatása van fejfájás és idegzása ellen.

Megtalálja minden gyógyszerárban és drogériában. A neve:

ALGOCRATINE

Ezzel a 14 szemmel kötünk három sort apasztás nélkül.

A háta ugyanugy van, mint az eleje, természetesen a nyakkivágás nélkül.

Ujj: Három és feles türel 58 szemre kezdjük. Lekötünk 22 sort.

Atkötjük négy és feles türel. Kötünk 26 sort szaporítás nélkül.

72 sort szaporítással, minden nyolcadik sornál elején és végén egy-egy szemet.

50 sort apasztással: minden második sornál egy-egy szemet elején és végén.

3 sort rendesen kötni.

Gallér: 116 szemre kezdjük és 25 sort kötünk.

Az összevarrás már adja magát." Sok szerencsét kívánok hozzá.

Heti étlap

HETFO: Ricsott füstölt disznóhússal, linzer. Vacsora: Májasurka káposztacskával.

KEDD: Zöldségleves, sertéskaraj piros káposztával, alma. Vacsora: Füstölt nyelv tormával.

SZERDA: Burgonyaleves, bécsi szelet dinsztelt sárgaréppával, csöröge. Vacsora: Olasz rántotta.

CSÜTÖRTÖK: Husleves, töltött palacsinta gombamártással, tejfölös szilva. Vacsora: Rakott karfiol.

PÉNTEK: Szegedi halászlé, burgonyamélt. Vacsora: Halikra, tea, vaj.

SZOMBAT: Gombaleves, nyul vadasan, burgonyapogácsával, almánk. Vacsora: Kélpuding.

VASARNAP: Angadzsaburleves, sertés szűzsült roston retekek, gesztenyepüré tejszínhabbal. Vacsora: Nyulpástétom tartár mártással.

Étel-receptek

Ricsott. (Zsidó étel.) Egy liter babot, 25 deka nagyszeműt gerstlüt, egy kiló füstölt disznóhúst, egy tej apróra vágott hagymát, 2-3 tejmerő kanál libazsirt, egy evőkanál paprikát vízben főni tesszünk. Ad dig főzzük, míg puha és zsírjára fő. Akkor kész.

BIRÓ JÓZSEF

A modern grafológia

az eddigi 210 lej helyett

105.— (azért kapható a

Keleti Újság kiadóhivatalá-

ban Cluj—Kolozsvár, strada Baron L. Pop 5.

Videkieknak 115 lej ellenében azonn szállítjuk

Játékos-minősítés

A bridgezők között általában osztálymegkülönböztetések vannak. Az osztálymegkülönböztetések a játék befejezéséig, előhaladottságra, szóval a játéktudásra vonatkoznak. Eltekintve a kezdőtől, vannak rossz, közepes és jó játékosok. Ezek a főcsoportok. Van ugyan még egy ezeken kívül álló csoport, a mestertjátékosoké, ezt azonban most hagyjuk ki, ne foglalkozzunk vele.

Hogy milyen alapon történik ez az osztályozás, ennek a szabályait nem lehet leszzegezni, illetve mindenki más szempontok figyelembevételével állapítja meg partneréről azt, hogy hova sorozza. Van, aki a licitálást tartja fontosnak s így szűri le véleményét, van akinek a lejátszás fontosabb s ennek kedvéért elnézi a licitálásközbéli hibákat. A főszempont — s ezt nem mi mondjuk, hanem a jelenlegi legjobb bridgezők — a lejátszás kell legyen. Megvan ennek is a logikája. Ugyanis a licitálás nem teljesen egyéni dolog, sokban a partnertől függ, tehát nem lehet azokat a hibákat, amelyek a partner helytelen bemondásának a következményei, a játékosra, mint egyénre hárítani. Ellenben azok a hibák, amelyek a lejátszásnál fordulnak elő, mindig a játékost terhelik, egyeduralgó a lapok felett, tehát minden felelősség reá hárul. Le kell szegemni, hogy a lap megjátszása, a leghelyesebb keresztviteli mód kikeresése nehezebb a licitálásnál. A licitálást meg lehet tanulni, akár könyvből is, gondoskodni erről a számtalan konvenció és szabály, a jó lejátszást nem lehet paragrafusokba szorítani s nem lehet bevágni, csak gyakorlat útján sajátítható el, feltéve természetesen, hogy megvannak az adottságok, amelyek szükségesek arra, hogy valakiből jó játékos váljon. Amerikában nemrégiben egy mesterekből álló zsűri döntötte el, hogy a technika a fontos s a licitálás csak azután következik.

A rossz játékos jellemző tulajdonsága, hogy soha sem úgy játsza meg a lapot, ahogy kellene, mindig a legprimitívebb, vagy még annál is rosszabb módot választja, leaduzik, mielőtt az asztal adott lépésére használta volna fel, átlátszóan és könnyen megteveszthetően játszik. A közepes játékosoknak napjai vannak. Van, amikor jól megy neki, de van, amikor az előbbinél is kétségbeesettebb. Talán szívesebben is játszanak az emberek a rossz játékosokkal, akinél mindig tudják, mire kell elkészülniük, mint a közepessel, akinél állandó a bizonytalanság. A jó játékos mindig ur a lapok felett, nem hagy ki, kihozza ami benne van. Nem csinál bravurokat, amint sokan elvárják tőle, de ha az ő kezében van a parti, akkor a partner nyugodtan tilhet.

Ezek a megállapítások, mint nyilvánvaló, mind a lejátszással vannak kapcsolatban. Ugyanis az ellenjárték, éppen úgy, mint a licitálás, megint csak nem egyéni dolog. Hiába markiroz a partner s jelzi társának a helyes hívást, ha annak a figyelme nem terjed ki hasonló kicsiségekre, amelyek pedig sokszor eldöntik egy-egy játszmá sorsát.

Az egyéni játék megítélése tehát csak a lejátszás alapján történhetik. Egy összetanult pár a legjobb, s legeredményesebb játékot produkálhatja egymással, de ha a pár szétszakad s idegen partnerekkel kerülnek össze, a kitűnő játékosok, könnyen megtörténhetik, hogy semmit sem tudnak elérni. Ok még megértik társan partnerüket, de azt, hogy az is megértse őket, nehéz kívánni.

Erdekes, hogyha valaki egyszer belekerül a rossz játékosok csoportjába, csinálhat akármit, betanulhatja kívülről az összes bridgekönyveket, ezt a jelleget nem igen vetkőzheti le, talán azért, mert mindennek ellenére sem fejlődött, talán azért, mert a partnerek ezzel akarják megbosszulni azokat a kellemetlen percek, amelyeket nekik szerzett. A jó játékos már könnyen elvesztheti nimbuszát, elég, ha néhány elgondolása nem válik be s már is kialakul a vélemény, hogy elromlott a játéka, nem a régi már.

Marosvásárhelyi pár győzött az országos versenyben

A nagyváradai Unio Klub által rendezett előre kiosztott és analizált lapokkal végigjátszott erdélyi páros bridge-verseny eredményét most hozták nyilvánosságra. Az általános osztályozásban meglepetésszerűleg marosvásárhelyi párok foglalják el az első helyeket, aránylag jó eredménnyel. Az első öt között még két váradai és egy aradi pár szerepel, Kolozs-

vár tehát, amely az elmúlt évben a Pesti Napló versenyén az összes erdélyi városokat megelőzve, az első helyre került, kevés sikert aratott. Az országos eredmény a következő:

1. Reihig Lászlóné—dr. Ziegler K. Marosvásárhely 30 hibapont.

2. Dr. Lakatos Sándor—Rosenfeld Jenő Marosvásárhely 40 hibapont.

3. Fleischer György—Bélteky Ferenc Nagyvárad 42 hibapont.

4. Dr. Hoffman Lajos—Tömörkényi, Arad 46 hibapont.

5. Dr. Blénessy Erzsébet—Patrubby Miklós Nagyvárad 48 hibapont.

A kolozsvári eredmény sem igazolta az előzetes véleményeket. Az első helyre out-sider pár került a dr. Löbl Adolf—Seliceanu Gergely kettős személyében, 58 hibaponttal. 2. Perl Ilonka—dr. Perl Ottó 64 hibaponttal. 3. Dr. Scheitz Vilmosné—dr. Nagy László 64 hibaponttal.

ERDÉLYI GAZDA

Rovatvezető: TÖRÖK BALINT, az EGE titkára.

Görgei Artur és az Erdélyi Gazdasági Egylet. Kévesen tudják, hogy Görgei Artur milyen küzdelmes, nehéz életet élt. Erőrekesen világít erre egy levele, amelyet gróf Mikó Imréhez, az 1867-i kormány volt miniszteréhez és az EGE nagynevű elnökéhez intézett. E levelet Mikó Imre gróf unokája az Erdélyi Múzeum Egyletnek adományozta. A levélből kitérünk, hogy Görgei Artur szívesen vállalta volna az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári állását, hogyha havonta legalább 100 forintot kaphatott volna. A megengedezés azonban nem jöhetett létre.

Az erdélyi magyar kisgazdák németországi tanulmányi kirándulása. Az Erdélyi Gazdasági Egylet ez évben is megrendezi az immár tízéves multtal bíró németországi tanulmányi kirándulását az erdélyi magyar kisgazdák részére. Az erdélyi magyar gazdák tavasztól ősziig terjedő idő alatt mintegy hat hónapot töltenek Németországban, beosztási helyükön, kisgazdákban, ahol mint családtagok részt vesznek az összes gazdasági munkákban és ezen idő alatt díjtalan ellátásban részesülnek. A féléves tanulmányi utra csak olyan 17 évesnél idősebb kisgazdák vétetnek fel, akiknek szülei önálló gazdasággal bírnak. A bejelentések a szülők részéről történnek, de a jelentkezést ajánlatlan kell a szülők lakóhelyén levő gazdasági egyesületeknek, gazdakörnek, lelkésznek, avagy „Hangya”, vagy hitelszövetkezeti vezetőségének. A tanulmányi ut résztvételi díja 6000 lej, ebben bennefoglaltatik az oda-

és visszautazás, valamint az őszi hazatérés alkalmával rendezendő tanulmányi kirándulás költsége, teljes ellátással együtt. Jelentkezési határidő: 1934 február hó 15. Bővebb felvilágosítást az érdeklődőknek az Erdélyi Gazdasági Egylet (Cluj-Kolozsvár, A. Mureşan 10.) nyújt.

Kedvezményes áru cukor a méhészeknek. Az Erdélyi Méhész Egyesület feliratilag kérte a kormányt, hogy az inségben szenvedő méhek etetése céljából adómentes cukrot engedélyezzen a méhészek számára. A kolozsvári mezőgazdasági kamara is hasonló tárgyu kéressel fordult a kormányhoz és addig is, amíg kedvező döntés jönne, ha sikerül költségvetésében fedezetet találni, támogatni fogja a vármegye méhészeit. Itt említjük meg azt is, hogy a kolozsvári kamara nem oszt ki Distolt a gazdák számára.

Csak február 1-én nyílik meg a II-ik kolozsvári fehérnemű varró tanfolyam. Az Erdélyi Gazdasági Egylet által tervezett II. fehérnemű szabászati és varró tanfolyam megnyitása a mai napról február 1-re halasztatott el, a közbejött akadályok miatt. A tanfolyam 6 hétig fog tartani és azon az összes fehérnemű szabását és varrást fogják elsajátítani a tanfolyam hallgatói. A tanfolyamot özv. Deésyné Tömör Mariska, volt női ipariskolai tanárnő fogja vezetni. A tanfolyamra annak megnyitásáig még jelentkezéseket elfogad az EGE Kolozsvárt, A. Mureşan 10. szám alatt, naponta 9—2-ig.

VILÁGSIKER!

Kötetenként, fehér papíron **3—400 oldal, remek vászon diszkötésben. 27 kötet van eddig és 60 lej** havi fizetés után megszerezhető !!

1. Parrot: Ex-felség
2. Móricz Zsigmond: Forr a bor
3. Franz Werfel: Nápolyi testvérek
4. Bródy Lili: A Mancs
5. Vicky Baum: Helén doktorkisasszony
6. Szitnyai Zoltán: Nincs feltámadás
7. Földi Mihály: Isten országa felé
8. André Mauriois: Asszonyok utja
9. Frank Arnau: Halálra ítélem
10. Szomorú Dezső: Gyuri
11. Zilahy Lajo: A lélek kialszik
12. Sigríd Unsed: Pogány szerelem
13. Parrott: Szabad a csók
14. Móricz Zsigmond: Rokonok
15. Vicki Baum: Baleset
16. Bródy Lili: A f. le-ége tartja el
17. Martin Maurice: Szeretlem, Örök titok
18. Földi Mihály: A meztelen ember
19. Jaques Deval: A préda
20. Erdős René: Halnall hegedűszó
21. Mazo de la Roche: Jalna lakói
22. Marcel P.: Akit az asszonyok szeretnek
23. Bromfield: Huszonnégy óra
24. Fannie Hurst: Asszony a vonaton
25. Vicki Baum: Tisztítóüz
26. E. Mordaunt: Tropusi ház
27. Romanov: 3 pár selyem harisnya

Ingyen

kap tizenkét kötetet, szelvények ellenében, egy kötetet! A sorozat megy tovább. Havonta 1-1 kötet jelenik meg: remekművek, ugyanolyan egységes kiállításban. — A 18-ik kötet Priestley: A nap hőse 1934 februárban. — A kötetek egyenként is kaphatók, ha a pénzt és 10 lej portót beküldi.

Levél

Ezt a szelvényt vágja le, töltse ki, küldje be Keleti Újság kiadóhivatala, Cluj

Megrendelem a „Világsiker” teljes sorozatát, kötetje 60 lej, 1-től végig és az ezután következőket. — Kérem utánvétellel küldeni most

számokat, a többi havi kötetenként.

Név: _____

Cím: _____

REJTVÉNY

210. számú rovat.
(Vlár Viktor, Cluj-Kolozsvár)

1		2	3	4	5	6	7		8	9	10	11	12		13	14
		15							16							
17	18		19					20		21					22	
23		24		25			26		27		28				29	
30			31		32	33			34				35			
36				37		38						39				
40				41	42		43				44			45		
46			47			48				49			50		51	
		52														
53	54		55						56						57	
58		59		60			61		62		63			64		
65			66			67				68		69	70			
71				72						73			74			
75				76			77				78	79		80		
81			82			83				84			85		86	
		87					88		89				90			
91																

Megfejtésnél beküldendő a vízszintes 1, 52 és a függőleges 1, 14 és 20 sorok jelentése.

Vízszintes sorok: 1 Dosztojevskij egyik ismert regényének hőse. 15 Amerika őslakója. 16 . . . Jean Baptiste, francia festő. 17 Pára. 19 Angol ital. 21 Idegen férfi név. 22 Tál széle. 23 . . . -ful. 25 Súlyban van. 26 Részesítő mutatószó. 28 A klasszikus skála egyik hangja. 29 Korszak. 30 A bírő teszt. 32 Folyamat. 35 Eppen hogy. 36 Itt fojtotta meg Herakles az orosz- lánt. 38 Ormény születésű angol író. 39 L-lel, német parancs. 40 Angol ital. 41 Biztató szócska. 43 Idegen névmás. 44 Betű (fon.). 45 Régi. 46 Idegen névelő. 47 Szivarvég. 49 Gabona. 51 Mult idő ragja. 52 Bíró La- jos híres szindarabja. 53 E, e, e, e. 55 T-vel a nadir ellentéte. 56 A svábhgyi csillagvizsgáló intézet igaz- gatója. 57 E-vel végpont. 58 I-vel helyeslés. 60 Rege (mássalhang.). 61 Debreceni Sport Egyesület. 63 Biz- tató szó. 64 Him állat. 65 Női név (y = i). 67 Veszé- lyes betegség. 69 Elpusztít. 71 Kronos és Rhea leánya. 72 Román ezredes. 74 Parlo. 75 Fiatal része. 76 = 63. 77 Menyasszony. 78 Idegen ök. 80 Angol vörös (..Ri- ver). 81 Román nap. 82 Nem — üres. 84 Híres diák- város. 86 = 81 vízszint. 87 Beethoven szimfonia. 89 Az első eredeti magyar regény címe. 91 Arany János egyik műve.

Függőleges sorok: 1 Itt töltötte ki büntetését Wilde Oscar. 2 Vissza: korjelző. 3 Ruhadarab. 4 Színművész, a budapesti Nemzeti Színház örökös tagja. 5 Amphion király neje. 6 Az egér. 7 Idegen rag. 8 Kágé. 9 Érzék- szerv. 10 Angol város, gyapjuiparral. 11 I-vel híres ja- pán tenniszjátékos. 12 Hogy is mondják? 13 Kicsinyítő képző. 14 Széchenyi István trilogiája. 18 Lóversenyei- ről híres francia község. 20 A rejtvény fejtés is ez. 22 Adriai kikötő város. 24 Vissza: közben e-vel ha- lott. 26 Vissza: hadnagy (szindarab). 27 Ilyen paprika is van. 29 Harmadik betűjét előre téve a bá- tor ellentéte. 31 Irányt jelez. 33 Helyrag. 34 Személyes névmás. 35 Kettőzött magánhangzó. 37 Kiközösítés. 39 Savaknak sókkal való vegyülete. 42 Ugynök. 44 114 szurára oszlik. 47 Dickens álnéve. 48 Bece férfi név. 49 Legelő. 50 Víz növény. 54 Újság. 57 Az aztékok or- szágát hódította meg. 59 Ibsen-tragédia. 61 Vissza: árul. 62 Női név. 64 Plagizál. 66 = 41. 67 Négy bábu. 68 = 35 függőleg. 70 Kor jelző. 72 Kemény kalapot. 73 Vissza: Jegel. 76 Nemes gáz. 79 nois, a Mis- sisipi egyik mellékfolyója. 82 Idegen számnév. 83 Lui- giban van. 84 R-rel latin ut. 85 Vissza: s-sel férfi név. 87 Mutató szó. 88 Avé. 89 Mássalhangzó (fon.). 90 Rang jelző.

Képrejtvény

Betű- és szórejtvények

1	2
dd	kaatély
o	p = k

3	4
Gyere	elmegyek én messze földre
— 1	ta — a

209. sz. rovat rejtvényeinek megfejtései

KERESZTREJTVÉNY.

Vízszintes sorok: 17. Samssonci. 48. Lichtenberg Enli. 87. Felhívás keringőre.

Függőleges sorok: 1. Gustave Flanbert. 12. So- rompó. 57. Oblomov.

KEPREJTVÉNY.

Koránkelés.

BETŰ- ES SZÓREJTVÉNYEK.

1. Egy nap alatt. 2. Szerencsés véletlen. 3. A mag el van vetve. 4. Méz. 5. Török méz.

Helyes megfejtéseket küldtek be: Bálint István, Bécsy Miklós, Cseke Vilmos, Halmay Etelka, In- czeffy Gábor, Jakab Jenőné, Kegyes Katalin, Kolár Károly, Kovács Sándor, Köntös Béla, Máthé István, dr. Nagy Ferencné, Nagy Zoltán, Nussbaeher Ernő, Papp Mózes, Stauber Rózi, Szabó Józsefné, Szombat-

helyi Edit, Tób Tibor, Vályi Andorné (Kvár), Simon Margó (Barátka), Fazakas József (Bözöd), László Kálmánné (Brassó), Stenge! Károlyné (Gyergyószent- miklós), Illyés Tibor (Magyarkirályfalva), Buttykay Ernőné (Marosujvár), ifj. Balácsi Rezső, P. Nagy Sán- dor (Marosvásárhely), Turóczi Ilus (Nagynyed), Ker- cső András (Nyárádszereda), dr. Wallerné (Temes- vár), Frenkel József, Veress László (Torda).

A két jutalomkönyvet nyerték: dr. Nagy Ferencné (Zilahy: Halálos tavasz), Buttykay Ernőné (Földi Mi- hály: Isten országa felé). A könyveket címükre eljút- tatjuk.

39. sz. TIZ KÉRDÉS

1. Melyik modern regényünk hőse a két Bólyai?
2. A „Kuglizók” c. képet ki festette?
3. A „Magyar írók élete és munkái” c. lexikont ki írta?
4. Kinek a jelmondata: „Ne bántsd a magyart”?
5. Szent Pál leveleit ki fordította legelőbb ma- gyarra?
6. Ki építette a budapesti vigadót?
7. Melyik színésznőt neveztek a nemzet csalóga- nyának?
8. Ki írta „A balkáni harc” c. regényt?
9. Kinek az alkotása a prágai Szent György-szobor?
10. Ki írta az első magyar kabarédalokat?

Feleleteket két hét múlva közöljük. Megfejtési ha- táridő: január 25. A helyes feleletet beküldők között két értékes könyvjutalmat sorsolunk ki.

A 37. sz. Tíz kérdés megfejtése: 1. Szigligeti: Ró- zsa. 2. Nyirő József. 3. Révay Károly. 4. Thorma J. 5. Károly Gáspár. 6. Déta! Magyar Muzsa. 7. Dóczy La- jos. 8. Arany. 9. Benczur. 10. Scott Walter.

A 37. sz. Tíz kérdés megfejtői: Bécsy Miklós, Cseke Vilmos, Kegyes Katalin, Máthé István, Nuss- baecher Ernő, Stauber Rózi, Tób Tibor (Kvár), Faza- kas József (Bözöd), Illyés Tibor (Magyarkirályfalva), ifj. Balácsi Rezső, P. Nagy Sándor (Marosvásárhely), Jogász, Turóczi Ilus (Nagynyed), dr. Wallerné (Te- mesvár).

A két jutalomkönyvet nyerték: Tób Tibor (Bibó Lajos: Anyám), ifj. Balácsi Rezső (Fekete Tivadar: Klasszikus kert). A könyveket címükre eljuttatjuk.

A pontverseny nyertesei. Csütörtökön d. u. 3-kor a verseny győztesének jelenlétében megtartottuk a dí- jait kiosztását. Az első díjat, Tóth István festőmű- vész linoleummetszetét Vlár Viktor (Anonymus), a másodikat Bíró János (Beöthy Zsolt: A magyar iro- dalom kistükre), a harmadikat Nussbaecher Ernő (8 drb. zsölle a Magyar Színház szabadon választott öt előadására), a negyediket Cseke Vilmos (a Keleti Új- ság féleli előfizetése), az ötödiket Torday Ilonka (Kosztolányi: Esti Kornél) és a hatodikat Kegyes Ka- talin (Babits Mihály összes versei) nyerték. A nyere- ményeket a nyertesek személyesen vették át kiadó- hivatalunkban, nyomban a sorsolás után.

A rovalvezető üzenetei

Megfejtőink figyelmébe! Ismételtén felhívjuk meg- fejtőink figyelmét arra, hogy ezentul csak olyan meg- fejtéseket fogadunk el, amelyekre fel van ragasztva a megfejtett rejtvények rovatszám. Akik ennek nem tesznek eleget, legnagyobb sajnálatunk mellett sem ve- hetjük figyelembe megfejtésüket.

K. T. Bánffyhyrad írja: Az allg. várt könyvet megkaptam. Nagyon szépen köszönöm. Ezután még nagyobb örömmel fogom fejteni a Keleti Újság rejt- vényeit.

S. B. és C. Kolozsvár. Szíves megemlékezésüket hasonlóképpen viszonzozzuk.

P. N. S. Marosvásárhely írja: A részemre kisorsolt könyvért hálás köszönetemet küldve, kívánom, hogy a „Keleti Újság” rejtvényrovatának és Tíz kérdésének, melyet jogosan nevezhetünk „vasárnapi felkutatásnak”, minél nagyobbra szaporodjon a kultur értéket jelentő tábora.

Reinach :

A művészet kis tükre

Újonnan átdolgozott, diszes kiállítású propagandakiadás.

120 lej egészvászon kötésben

Kapható a Keleti Újság kiadóhivatalában Cluj-Kvár, str. Baron L. Pop (Brassai u.) 5.

Vidékieknek a pénz és 10 lej portó előzetes beküldése esetén azonnal szállítjuk

SPORT

MA: KKE házi műkorcsolyaverseny 11 órai kezdéssel a KKE Marechal Foch ut 48. szám alatti jégpályáján!

AUSZTRIA BEJELENTETTE RÉSZVÉTELET AZ 1936. BERLINI OLIMPIARA. Ezzel megdőlt az a feltevés, hogy a német-osztrák politikai ellentétek miatt Ausztria nem vesz részt. A sport nem ismer politikát!

KOLOZSVÁR JÁTSZAK A CSIKSZEREDAI S. C.—UNIVERSITATEA bajnoki jéghekk mérkőzést, bukaresti bíró vezetésével, később meghatározandó időpontban. A győztes Csernovicccal játszik valószínűleg Bukarestben, hogy mindjárt le is játszassák a döntőt az országos bajnokságért.

IFJUSÁGI ORSZÁGOS FUTBALLBAJNOKSÁG tervén dolgoznak Bukarestben. Ebben a kérdésben már meg is tartották az első ülést.

A futballszövetség téli vakációja véget ért. Január 15-én megkezdik „tavaszi” működésüket a futballszövetség összes szervei.

A Kolping siversenye. A Kolping Legényegylet szakszaktálya január hó 21-én, vasárnap, si-versenyt rendez két csoportban. Első csoport 18 éven aluliak, a második szeniorok részére. Indulás vasárnap reggel 9 órakor a bukiki menedékháztól. Utirány: Árpádesucs, mikesi hegygerinc, Felektető és a feleki oldalon vissza a menedékház. Az út hossza kb. 17 km. Nevezési díj 25 lej. Határidő szombat este 10 óra. Bővebb felvilágosítást az egyesületben, Str. Baron L. Pop 3.

IKE—Kolping első csapat 27:2. Klubközi ping-pong mérkőzés a két kolozsvári legényegylet csapatai között.

MAGYARORSZÁG TIZ MÉRKŐZÉST JÁTSZOTT EDDIG NEMETORSZÁGGAL. Ötször a magyarok győztek, kétszer a németek, háromszor döntetlen volt a találkozás. A gólarány 26:17 a magyarok javára.

A Telefon Club mérlege is elkészült idei túrája után. A telefonosok jéghekk csapatának turaeredményei: TC—Aradi AC 16:0 és 24:0 (!) — Budapesti KE—TC 4:1 és 7:0 — TC—Cottage Bécs 4:1 — Vtkovice—TC 2:0 — TC—Bielsko 2:0, — TC—Szilészia válogatott 2:2 — TC—LTC Pilsen 3:3 — TC—Pořrád 6:2 — TC—S. K.Brno 4:1 — TC—Slavia 1:1 — BBTE—TC 3:0 — TC—Kolozsvár válogatott 2:2, TC—Universitatea 3:0. Tehát: 15 játék, 7 győzelem, 4 döntetlen és 4 vereség, 68:28 gólarány. Ha levonjuk a négy belföldi mérkőzés 45 gólját, a külföldi mérleg: négy nyert, három döntetlen, négy veszített mérkőzés, 23:26 gólarány.

Vines első profi meccsén vereséget szenvedett, mégpedig Tildentől 8:6, 6:3, 6:2 arányban. Három sima szettben!

Jól sikerült a gyulafehérvári országos ping-pong-verseny, melyet a Mihai Viteazul és a Kereskedelmi Alkalmazottak egyesületének ping-pong osztálya rendeztek. Gyulafehérvár, Vajdahunyad, Kolozsvár, Nagyszeben és Dicsőszentmárton játékosai indultak a minztaszerűen megrendezett versenyen. A részletes eredmények:

Csapatverseny: 1. Kolozsvári kombinált (Baumzweig, Ridély, Hevesi, Klein), 2. Kereskedelmi Alkalmazottak Gyulafehérvár (Paszternak I., Paszternak II., Klein), 3. Mihai Viteazul (Vincze, Vámos, József).

Férfi egyes: 1. 1. Baumzweig H. 2. Ridély IKE. 3. Seidenfeld és Klein (Keresk. Alk.)

Férfi páros: 1. Baumzweig—Ridély. 2. Klein—Hevesi. 3. Paszternak—Goldner.

Férfi egyes II. o.: 1. Ridély. 2. Klein. 3. Seidenfeld és Paszternak.

Ifjúsági: 1. Baumzweig H. 2. Mózes. 3. Klein.

Románia is elküldötte nevezését a milanoi jéghekk világbajnokságra. A válogatott csapat keretét is összeállították. Tagjai: Ratiu, Vogel kapusok, Buia, Grant hátvédek, Poliev, Rabinovici, Cantacuzino, Botez, Grant, Anastasiu, Tico csatárok.

Kanadai tréner Bukarestben. A telefonosok jéghekk csapata felbuzdulva a külföldi túrájukon, — ahol látták a kanadai tréner munkájának eredményét — ők is kanadai tréner akarnak szerződtetni. Az Ottawa Shamrocks egy játékosát szemelték ki.

Az olasz futballbajnokságban az Ambrosiana vezet 26 ponttal, 2. Juventus 23 ponttal, 3. FC Bologna 21 ponttal, 4. FC Milano 20 ponttal. Ezzel a sorrenddel fordulnak tavaszba.

Komoly sporteredménynek ígérkezik a román UDR férfi és női tornászcsapatának szereplése Kolozsvárra, folyó hó 21-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor a Magyar Színházban, a KKASE országos tornaversenyén.

LTC—OTTAWA SHAMROCKS 1:1 (1:0, 0:0, 0:1). Nagy meglepetés a prágai csapat nagyszerű eredménye. Halacssek nélkül játszottak és a kanadaiak csak az utolsó pillanatban tudtak egyenliteni.

Az északi liga rendes évi közgyűlését vasárnap d. e. 11 órakor tartja hivatalos helyiségében (Calea Victoriei 43). Kéri a ligához tartozó összes egyesületek kiküldöttét, hogy pontosan jelenjenek meg.

Délafrika—Anglia 8:2. Az angol tenniszcsapat veresége Durbanban. Az angol csapat sorozatosan szenved vereséget.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Erdeklődő sorsjegytulajdonosoknak: A 25 lírás olasz Vöröskereszt sorsjegyek tulajdonosait itt értesítjük, hogy a 10.513—11., 10.513—12. és 01.106—32. számok nem lettek kisorsolva. Egyszersmind megismételjük a legutóbbi szerkesztői üzenetünkben adott ama válaszunkat, mely szerint az olasz Vöröskereszt sorsjegyekre vonatkozó bármely tájékoztatásért szíveskedjenek az érdeklét feleink közvetlenül a Románia részére létesített bukaresti képviselőhöz fordulni a következő cím alatt: Colonel Luigi Mercalli. Delegatul Crucii Rosii Italiana Bucuresti, Bulev. Carol No. 30. Innen minden esetben megkapják a kívánt pontos információt. — Régi előfizető, Kolozsvár. Véleményünk szerint az On esetében a legcélszerűsőbb, megvárni a készüléken levő konverziós törvény rendelkezését. Ha ezek majd publikáltak és életbe léptek, akkor forduljon egyenesen hozzánk, mert csak akkor adhatunk helyes tanácsokat. — Hiv. A beküldött poemák nincsenek minden költői véna híján, de még nem ütök meg a mértéket. (Olvasson minél több jó verset.) — Fodor L. Sem cikket, sem verseket Öntől nem kapunk. Küldje be még egyszer. Szívesen elolvassuk és megírjuk véleményünket.

60 lejes könyvujdonságok:

Vicki Baum: Tisztítóház ... köte 60'—
Flinor Mordaunt: Trópusi ház, ... köte 60'—
Bromfield: Huszonnégy óra ... köte 60'—
M. Prévost: Akit az asszonyok szeretnek ... köte 60'—
Erdős Renée: Hajnali hegedűszó, köte 60'—
Ursula Parrot: Exilezés ... köte 60'—
Móricz Zsigmond: Forr a bor... köte 60'—
Rokonok ... köte 60'—
Vicki Baum: Helén doktorkisasszony ... köte 60'—
Baleset ... köte 60'—
Földi Mihály: Isten országa felé, köte 60'—
Arnau: Halálra ítélem ... köte 60'—
Undset: Pogány szerelem ... köte 60'—
Brody Lili: A Mancsi ... köte 60'—
Földi Mihály: A meztelen ember, köte 60'—
Zilahy Lajos: A lélek kialszik ... köte 60'—

Kaphatók a

Keleti Újság

kiadóhivatalában, Cluj—! str. Baron L. Pop (Brassai u.) 5. sz. a.

Videkieknek postán, a pénz előzetes beküldése mellett, küldjük kötetenként 10— lej portóköltség felszámításával.

Három kötetnek egyszerre való megrendelése esetén, portóköltséget nem számítunk.

ROMAN OPERA MŰSORA:

Vasárnap, január 14-én 3 órakor: Carmen.

Hétfő, január 15-én 7½ órakor: Rigoletto.

Szerda, január 17-én 7½ órakor: Denevér.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

I. Draga Masin. Dráma. Főszerepben: Pola Negri. II. Aranyláz. Főszerepben: Tom Mix.

Vasárnap d. e. 11 órakor matiné, 5 lejes helyárrakkal: Malec, mint álmilliomos.

APRÓHIRDETÉSEK

Özv. Takács Mihály né okl. szülész-nő, hosszas klinikai és szanatoriumi gyakorlattal magánpraxisát tovább folytatja. Lakás: Str. Fantanele 52. 9558

ALLASTKERES

Intelligens árva urileány, háztartás minden ágában jártas, háztartásvezetőnek menne vidékre szerény fizetésért Leveleket, Rendszeret jelírére. 1536

KIADÓLAKÁS

Kiadó szép nagy szoba balkon. Regele Ferdinand 114. 9553

Egy csinosan butorozott különbejáratu szoba fürdőszoba használatra azonnal kiadó. Május 30. Értekezhetni este 7—8-ig házmeztérnél. 9555

Kiadó lakások és üzleti helyiség a Rom. Kath. Egyház községe házában. I. Memorandum 1. sz. a. emeleten, a Transilvania butoraktár összes helyiségei. II. Iuliu Maniu 4 sz. a. egy kisebb üzlet helyisége. III. Viz uca 8 sz. és Karolina tér sarkon 2 szoba konyhás lakás. IV. Buza u. 11 sz. a. két kis szoba, konyha. Tompa Mihály uca (Caragiale) 1 sz. a. 4 szobás komfortos lakás. VI. Minerva (O. Goga) 1 sz. a. földszinten négy szobás komfortos lakás. VII. O. Goga 13 sz. a. két 4—4 szobás komfortos lakás. Értekezhetni Memorandum 1. emelet, a Gazdasági Hivatalban. 1537

ADÁS-VÉTEL

Veszek 70 HP gőzgépet fűrészporthézt. Cím a kiadóhivatalban. 1538

IRDESSEN a Keleti Újságban.

Eladó 50.000 kg. jó karban levő 5 kg-os iparvasuti sín. Megkeresések „Kézpénz” jelírére kiadóhivatalba kéretnek. K. 1636

856 ezer lej Hitebank betétem elcserélném az ottan tartozónak jól jövedelmező kolozsvári vagy dézsi házával, vagy birtokával, vagy 40 százalékos kézpénzért eladom. Ajánlatokat a kiadóba „Még rápótolok” jelírére G 472

Keresek megvételre Kolozsváron vagy Désen 350.000—380.000 lejért jól jövedelmező házat, esetleg Szamos megyében ezen összeghez arányított pr i m a birtokot. Ajánlatokat a kiadóba „Ház v. birtok” jelírére. G 473

Nagyobb gyümölcsös lakóházzal, kaszálóval, istállóval kiadó. Cím a kiadóban. K. 1637

Ha jó és olcsó könyvet akar a tudomány és irodalom bármely ágából, egy forduljon bizalommal Keszey Albert könyvkereskedéséhez Cluj-Kolozsvár, Főter 7.

Olcsóbb lett

a Dr. Szentpéteriné „Az én szakácskönyvem” c. szakácsművészeti könyv (IV-ik kiadás). 1000 oldal terjedelemben. — A legnagyobb és legteljesebb szakácsművészeti könyv. 1000 darab recepten közli a modern szakácsművészet termékeinek leírását: Levesek, sülték, tésták, befőttek stb. készítését. A leírása olyan házias, hogy aki eddig még soha nem főzött, az is tud álltala főzni és jó ételeket készíteni. A nőknek legszébb és legjobb ajánlók. A Szakácskönyv ára diszkrétben 125 lej, fűzve 100 lej. Kapható Füssy József (Turda—Torda) könyvkereskedőnél, a kiadónál és az ország összes könyvkereskedésében.

MIKSZÁTH KÁLMÁN

A NOSZTI FIU ESETE TÓTH MARIVAL

Videkieknek 100 lej beküldése ellenében szállítja a Keleti Újság kiadóhivatala Cluj—Kolozsvár, str. Baron L. Pop 5.